

Sexting pohledem žáků středních odborných škol a gymnázií ve Zlínském kraji

Hana Šantavá

Bakalářská práce

2019/2020

Univerzita Tomáše Bati ve Zlíně
Fakulta humanitních studií

Univerzita Tomáše Bati ve Zlíně

Fakulta humanitních studií

Ústav pedagogických věd

Akademický rok: 2019/2020

ZADÁNÍ BAKALÁŘSKÉ PRÁCE

(projektu, uměleckého díla, uměleckého výkonu)

Jméno a příjmení: Hana Šantavá
Osobní číslo: H17603
Studijní program: B7507 Specializace v pedagogice
Studijní obor: Sociální pedagogika
Forma studia: Prezenční
Téma práce: Sexting pohledem žáků středních odborných škol a gymnázií ve Zlínském kraji

Zásady pro vypracování

Studium a zpracování odborné literatury.

Vymezení teoretických východisek z oblasti kyberšikany, specifických forem kyberšikany a školního prostředí.

Příprava metodiky empirické části, zpracování projektu výzkumu a stanovení výzkumného problému.

Realizace kvantitativního výzkumu formou dotazníku.

Zpracování a vyhodnocení získaných dat, včetně jejich interpretace.

Prezentace výsledků výzkumu, jejich shrnutí a doporučení pro praxi.

Forma zpracování bakalářské práce: **Tištěná/elektronická**

Seznam doporučené literatury:

HOLLÁ, Katarína. *Sexting a kyberšikana*. Bratislava: Iris, 2016. ISBN 978-80-8153-061-6.

HOLLÁ, Katarína. *Kyberšikana*. Bratislava: Iris, 2013. ISBN 978-80-8153-011-1.

VAŠUTOVÁ, Maria, ed. *Proměny šikany ve světě nových médií*. Ostrava: Filozofická fakulta Ostravské univerzity, 2010. ISBN 978-80-7368-858-5.

PASCALINE, Lorentz, SMAHEL, David, METYKOVA, Monika, WRIGHT, Michelle. *Living in the digital age*. Brno: Masarykova univerzita, 2015. ISBN 978-80-210-7810-9.

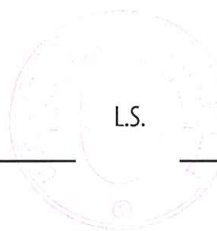
BEŇO, Pavel. *Šarmanční násilníci*. Praha: Portál, 2015. ISBN 978-80-262-0938-6.

Vedoucí bakalářské práce: **Mgr. Jana Martincová, Ph.D.**
Ústav pedagogických věd

Datum zadání bakalářské práce: **4. října 2019**
Termín odevzdání bakalářské práce: **30. dubna 2020**

Mgr. Libor Marek, Ph.D.
děkan

doc. Mgr. Jakub Hladík, Ph.D.
ředitel ústavu

Ve Zlíně dne 22. ledna 2020

PROHLÁŠENÍ AUTORA BAKALÁŘSKÉ PRÁCE

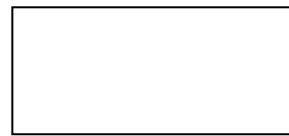
Beru na vědomí, že

- odevzdáním bakalářské práce souhlasím se zveřejněním své práce podle zákona č. 111/1998 Sb. o vysokých školách a o změně a doplnění dalších zákonů (zákon o vysokých školách), ve znění pozdějších právních předpisů, bez ohledu na výsledek obhajoby ¹⁾;
- beru na vědomí, že bakalářská práce bude uložena v elektronické podobě v univerzitním informačním systému dostupná k nahlédnutí;
- na moji bakalářskou práci se plně vztahuje zákon č. 121/2000 Sb. o právu autorském, o právech souvisejících s právem autorským a o změně některých zákonů (autorský zákon) ve znění pozdějších právních předpisů, zejm. § 35 odst. 3 ²⁾;
- podle § 60 ³⁾ odst. 1 autorského zákona má UTB ve Zlíně právo na uzavření licenční smlouvy o užití školního díla v rozsahu § 12 odst. 4 autorského zákona;
- podle § 60 ³⁾ odst. 2 a 3 mohu užít své dílo – bakalářskou práci - nebo poskytnout licenci k jejímu využití jen s předchozím písemným souhlasem Univerzity Tomáše Bati ve Zlíně, která je oprávněna v takovém případě ode mne požadovat přiměřený příspěvek na úhradu nákladů, které byly Univerzitou Tomáše Bati ve Zlíně na vytvoření díla vynaloženy (až do jejich skutečné výše);
- pokud bylo k vypracování bakalářské práce využito softwaru poskytnutého Univerzitou Tomáše Bati ve Zlíně nebo jinými subjekty pouze ke studijním a výzkumným účelům (tj. k nekomerčnímu využití), nelze výsledky bakalářské práce využít ke komerčním účelům.

Prohlašuji, že

- elektronická a tištěná verze bakalářské práce jsou totožné;
- na bakalářské práci jsem pracoval samostatně a použitou literaturu jsem citoval.
V případě publikace výsledků budu uveden jako spoluautor.

Ve Zlíně 26. 2020

1) zákon č. 111/1998 Sb. o vysokých školách a o změně a doplnění dalších zákonů (zákon o vysokých školách), ve znění pozdějších právních předpisů, § 47b Zveřejňování závěrečných prací:

(1) Vysoká škola nevydávalečně zveřejňuje disertační, diplomové, bakalářské a rigorózní práce, u kterých proběhla obhajoba, včetně posudků oponentů a výsledku obhajoby prostřednictvím databáze kvalifikačních prací, kterou spravuje. Způsob zveřejnění stanoví vnitřní předpis vysoké školy.

(2) *Disertační, diplomové, bakalářské a rigorózní práce odevzdané uchazečem k obhajobě musí být též nejméně pět pracovních dnů před konáním obhajoby zveřejněny k nahlázení veřejnosti v místě určeném vnitřním předpisem vysoké školy nebo není-li tak určeno, v místě pracoviště vysoké školy, kde se má konat obhajoba práce. Každý si může ze zveřejněné práce pořizovat na své náklady výpisy, opisy nebo rozmnoženiny.*

(3) *Platí, že odevzdáním práce autor souhlasí se zveřejněním své práce podle tohoto zákona, bez ohledu na výsledek obhajoby.*

2) *zákon č. 121/2000 Sb. o právu autorském, o právech souvisejících s právem autorským a o změně některých zákonů (autorský zákon) ve znění pozdějších právních předpisů, § 35 odst. 3:*

(3) *Do práva autorského také nezahrnuje škola nebo školské či vzdělávací zařízení, ujde-li nikoli za účelem přímého nebo nepřímého hospodářského nebo obchodního prospěchu k výuce nebo k vlastní potřebě dílo vytvořené žákem nebo studentem ke splnění školních nebo studijních povinností vyplývajících z jeho právního vztahu ke škole nebo školskému či vzdělávacímu zařízení (školní dílo).*

3) *zákon č. 121/2000 Sb. o právu autorském, o právech souvisejících s právem autorským a o změně některých zákonů (autorský zákon) ve znění pozdějších právních předpisů, § 60 Školní dílo:*

(1) *Škola nebo školské či vzdělávací zařízení mají za obvyklých podmínek právo na uzavření licenční smlouvy o užití školního díla (§ 35 odst.*

3). *Odporá-li autor takového díla udělit svolení bez vážného důvodu, mohou se tyto osoby domáhat nakrázení chybného projevu jeho vůle u soudu. Ustanovení § 35 odst. 3 zůstává nedotčeno.*

(2) *Není-li sjednáno jinak, může autor školního díla své dílo užit či poskytnout jinému licenci, není-li to v rozporu s oprávněnými zájmy školy nebo školského či vzdělávacího zařízení.*

(3) *Škola nebo školské či vzdělávací zařízení jsou oprávněny požadovat, aby jim autor školního díla z vřadětku jím dosaženého v souvislosti s užitím díla či poskytnutím licence podle odstavce 2 přiměřeně přispěl na úhradu nákladů, které na vytvoření díla vynaložily, a to podle okolností až do jejich skutečné výše; přitom se přiměřeně k výši vřadětku dosaženého školou nebo školským či vzdělávacím zařízením z užití školního díla podle odstavce 1.*

ABSTRAKT

Bakalářská práce se zabývá sextingem, jenž může postihnout osoby jakéhokoliv věku. V teoretické části popisuje kyberšikanu jako celek, jeho dělení, legislativu, formy a dále se zaměřuje na popis sextingu, jeho rizika a prevenci vůči jevu. Praktická část se zabývá kvantitativním výzkumem za pomoci dotazníkového šetření, který odpovídá na hlavní výzkumný problém. Jaký zaujmají postoj žáci SOŠ a gymnázií ve Zlínském kraji na sexting. Analýza dotazníku je zaměřena na zjišťování míry informovanosti vůči sextingu a jeho prevenci, jak žáci vnímají rizikovost sextingu a jaké jsou osobní zkušenosti žáků vůči jevu. Výsledkem této analýzy je zjištění míry a srovnání obou pohlaví v jejich informovanosti vůči oblastem daného jevu.

Klíčová slova: Kyberšikanu, Sexting, Informovanost, Legislativa, Rizika, Prevence, žák

ABSTRACT

Bachelor thesis deals with sexting, which can affect people of any age. In a theoretical part it describes cyberbullying as a whole, its division, legislation, forms and next it focuses on the description of sexting, its risks and prevention of the phenomenon. The practical part deals with quantitative research using a questionnaire survey, which answers the main research problem. What attitude to sexting has students of secondary schools in Zlín Region. The analysis of the questionnaire is focused on determining the level of awareness of sexting and its prevention, how students perceive the risk of sexting and what are student's personal experiences of the phenomenon. The result of this analysis is finding out the level and comparison of both sexes in their awareness in the areas of the phenomenon.

Keywords: Cyberbullying, sexting, awareness, legislation, risk, prevention, pupile

Poděkování:

Děkuji vedoucí mé bakalářské práce Mgr. Martinové, Ph.D. za pomoc při zpracování a za hodnotné podněty k práci.

Také bych chtěla poděkovat všem respondentům a školám, kteří mi umožnili práci dokončit tím, že věnovali čas k rozeslání a vyplnění dotazníku.

„Nebud' obět'“

Prohlašuji, že odevzdaná verze bakalářské práce a verze elektronická nahraná do IS/STAG jsou totožné.

OBSAH

ÚVOD.....	10
TEORETICKÁ ČÁST	11
1 TEORETICKÉ POJETÍ KYBERŠIKANY	12
1.1 POJEM KYBERŠIKANA	12
1.2 ZÁKON A LEGISLATIVA	14
2 ZNAKY KYBERŠIKANY	16
3 DĚLENÍ KYBERŠIKANY	17
4 PROSTŘEDKY A FORMY KYBERŠIKANY	18
4.1 PROSTŘEDKY KYBERŠIKANY.....	18
4.2 FORMY KYBERŠIKANY	19
5 TYPOLOGIE KYBERAGRESORA A KYBEROBĚTI	24
5.1 TYPOLOGIE KYBERAGRESORA	24
5.2 TYPOLOGIE KYBEROBĚTI.....	26
6 PREVENCE PROTI KYBERŠIKANĚ.....	27
7 SEXTING	31
7.1 TYPOLOGIE SEXTINGU	31
7.2 TRESTNÍ RÁMEC SEXTINGU.....	33
7.3 DŮVODY PRO REALIZACI SEXTINGU U MLADISTVÝCH.....	34
7.4 RIZIKA SEXTINGU	35
7.5 PREVENCE SEXTINGU	36
PRAKTICKÁ ČÁST	39
8 METODOLOGIE VÝZKUMU.....	40
8.1 VÝZKUMNÝ PROBLÉM	40
8.2 VÝZKUMNÝ CÍL	40
8.3 VÝZKUMNÉ OTÁZKY	40
8.4 HYPOTÉZY.....	40
8.5 VÝZKUMNÝ SOUBOR	41
8.6 TECHNIKA SBĚRU DAT	42
9 ANALÝZA DAT	45
10 INTERPRETACE ZÍSKANÝCH VÝSLEDKŮ.....	57
11 OVĚŘENÍ HYPOTÉZ.....	61
12 DISKUZE	66
ZÁVĚR	68
SEZNAM POUŽITÉ LITERATURY.....	69
SEZNAM POUŽITÝCH SYMBOLŮ A ZKRATEK.....	71
SEZNAM GRAFŮ	72
SEZNAM OBRÁZKŮ	73
SEZNAM TABULEK.....	74

SEZNAM PŘÍLOH.....	75
---------------------------	-----------

ÚVOD

Jelikož sexting je forma kyberšikanery, je zapotřebí znát základy o jevu, aby mohl být sexting lépe pochopen. S kyberšikanou se může setkat dítě, ale i dospělá osoba. Stává se čím dál závažnějším problémem z důvodů nárůstu techniky a masmédií, spojené s větším zájmem užívání telefonních mobilů, tabletu, notebooků apod. mladší generací, a už jenom skrz to je potřeba věnovat této problematice větší pozornost. I přesto, že se kyberšikana dostává více do popředí, se tomuto jevu věnuje nedostatečná publicita. Bakalářská práce se proto snaží poskytnout čtenářům co nejvíce informací o kyberšikaně a sextingu. Hlavním tématem neboli výzkumným problémem této bakalářské práce jsou žáci středních škol a jejich postoj vůči pojmu sexting.

Teoretická část je zaměřená na informovanost vůči kyberšikaně jako celku, která je zde detailně charakterizována a podepřena legislativou. Je potřeba umět rozlišit, zdali se někdo dopouští trestného činu v kybersvětě. Popisuje všechny náležitosti spjaté s kyberšikanou a navazuje na hlavní pojem práce, a to sexting. Podrobně jev vysvětluje a blíže specifikuje rizika sextingu, typologii a prevenci. Často zmiňuje výzkumné šetření z roku 2017, které se plně věnuje sextingu a rizikovému chování, a tak přispívá k větší informovanosti vůči jevu.

Hlavním cílem tohoto výzkumu je zjistit, jak žáci SOŠ a gymnázií ve Zlínském kraji pohlíží na problematiku jevu známý pod názvem sexting, tedy jaký mají postoj, názor, osobní zkušenosti se sextingem a zdali si myslí, že jejich informovanost v oblasti prevence vůči sextingu je dostatečně kvalitní. Cíle jsou pomocí kvantitativního výzkumu zjišťovány a interpretovány. Jako vedlejší cíl výzkumu je zjistit, zdali pohlaví respondentů hraje určitou roli v jednání a ohrožení vůči sextingu, k čemuž jsou sepsány a dále i ověřeny hypotézy. Často se totiž hovoří o tom, že dívky jsou více ohroženy sextingem anebo jej provozují častěji. K těmto výrokům se i značná část mladší populace až 70% dětí přiklání dle výzkumné zprávy. (Kopecký, 2017)

Bakalářská práce a její přínos pro veřejnost je zvýšení informovanosti v oblasti zkušeností mládeže se sextingem a k vytvoření hlubšího zájmu o poznání jevu pro společnost a školní instituce s ohledem na prezentovaná data z dotazníkového šetření, ze kterých vyplývá, jak moc se žáci zabývají sextingem a jak jsou obeznámeni ohledně preventivních opatření.

I. TEORETICKÁ ČÁST

1 TEORETICKÉ POJETÍ KYBERŠIKANY

1.1 Pojem kyberšikana

Kyberšikana, neboli počítačová šikana, je šikana, ke které dochází prostřednictvím komunikační a informační technologie. Slovo „*kyber*“ představuje pojem prostředí, ve kterém k šikaně dochází. Kyberšikana je úzce spjata s klasickou šikanou, jenž se od kyberšikany liší právě již zmiňovaným prostředím. (Plzeňský kraj, s. 4) *Kyberšikanu definujeme jako zneužití ICT (informačních komunikačních technologií), především mobilních telefonů a internetu, k takovým činnostem, které mají někoho záměrně vyvést z rovnováhy. Jedná se tedy o jednu z forem šikany.* (Martínek, 2015, s. 171) Název kyberšikana je odvozen z anglického slova cyberbully. Pod tímto pojmem si lze představit činnost, jež je úmyslná a někoho poškozující a při níž je využit jakýkoliv elektronický přístroj. Kyberšikanu lze nazvat i jako *electronicbullying* nebo *digitalbullying*. (Vašutová, 2010, s. 75)

S tím, jak se svět neustále rozvíjí, dochází k rozmachu virtuální reality a tím i k vyvinutější komunikaci na sociálních sítích. Mezi nově vzniklé pojmy týkající se kyberšikany řadíme i kyberprostor nebo kybernetický prostor. Kyberprostor, aneb prostředí, ve kterém se komunikuje za pomoci nových médií, jako jsou média digitální síťová a počítačová, byl užit prvně ve spojení s technikou John PerryBarlow. Kyberprostor je také charakterizován jako symbolické prostředí plné mediové komunikace a životních stylů, které nejsou provázány s progresivními informačními technologiemi. Zatímco u šikany dochází k agresi „*tváří v tvář*“, kyberšikana je lehce proveditelná po celý den v případě vlastnictví technických prostředků. Dalším pojmem, na který v rámci kyberšikany lze narazit je virtuální komunita. Ta se označuje jako společenský celek vytvářen digitální sítí. (Vašutová, 2010, s.13-15)

Kyberšikana se řadí mezi poměrně nový fenomén 21. století, jelikož se svět neustále modernizuje a technologie se rozvíjí. Kyberšikana a šikana má mnoho společných základních rysů a projevů. Mezi prvotní je jejich cíl, a to ublížení osobě. Kyberšikanu lze tedy identifikovat pomocí činů, které druhou osobu neboli oběť určitým způsobem zraňují a dochází tak k psychické, ale i fyzické újmě na zdraví jedince. Jelikož se jedná o novější jev, dochází k různorodým výsledkům při měření výskytu projevu kyberšikany z důvodu neshody mezi výzkumníky, což má na tyto výzkumy obrovský vliv. Kyberšikanu lze souhrnně definovat také *Kyberšikana je kolektivní označení forem šikany prostřednictvím elektronických médií, jako je internet a mobilní telefony, které slouží k agresivnímu a záměrnému poškozování uživatele těchto médií. Stejně jako šikana zahrnuje i kyberšikana opakované chování*

nepoměr sil mezi agresorem a obětí. (Priceová a Dagleishe 2010, cit dle Černé, 2013, s. 20) Kyberšikana má mnoho podob, dělení, znaků. Kyberšikana je velice závažným jevem z důvodu nárůstu a tvorbě nových technických prostředků, díky, jímž lze šikanovat prostřednictvím mobilů apod., ale také s vyšším počtem připojených osob a převážně mladistvých, nacházejících se v kyberprostoru. Jelikož čím dál více se k těmto prostředkům přibližují osoby již od útlého věku, roste zde pravděpodobnost, že i oni se stanou součástí kyberšikanování. Kyberšikana se projevuje útoky agresora na oběť a tyto útoky mohou vygradovat až dokonce k sebevražednému jednání oběti. (Internetem bezpečně, © 2018)

Mezi tyto útoky můžeme řadit ponižování oběti, urážení, vyhrožování, vydírání, obtěžování a další jednání, které je pro oběť škodlivé a oběť se tak může cítit zastrašeně, bezmocně až bezvýhodně. Tyto projevy kyberšikanování jsou především psychického rázu, avšak do oblasti kyberšikanování patří i tzn. happy slapping, který postihuje oběť i po fyzické sféře. Oběti se mohou jakkoliv psychicky zhroutit a dopady na oběť mohou být až nepředstavitelné. Útoky provádí agresor ve virtuálním světě, jež mu umožňují do určité míry anonymity a také publikum. (Krejčí, 2010, s. 3) U kyberšikany nelze tak snadno rozpoznat, zdali je někdo šikanován, protože jde především o týrání osoby psychické, nežli fyzické a z toho důvodu mohou být účinky kyberšikany mnohem intenzivnější než u klasické šikany. Oběť většinou ani nemusí vědět, proč jí útočník ubližuje a tím pádem mohou být závažnější i následky kyberšikany. (Internetem bezpečně, © 2018)

Kyberšikanu můžeme zařazovat z hlediska charakteristiky, jako tzn. sociální deviaci společně s jinými deviacemi, jako je toxikomanie¹, kriminalita, či prostituce. Tento jev je bohužel hůře trestně postižitelný, ale některé projevy kyberšikany se mohou výrazně zvyšovat, až do nabytí trestného činu. Je zde avšak dost veliká spojitost mezi kyberšikanou a počítačovou kriminalitou, tudíž ji lze i do určité míry pod to zahrnout z hlediska trestné činnosti. Šikana spadá pod jev souhrnný, jelikož se zde zařazují projevy chování jako je útisk, omezování práv svobody osoby atd. a do problematiky kyberšikany komplexnost můžeme také zahrnovat, akorát s využíváním při kyberšikanování nástrojů technických. (Chromý, 2010, s. 41)

---

¹ Toxikomanie neboli drogová závislost je patologický stav, který je přivolaný užíváním drog.

1.2 Zákon a legislativa

Kyberšikana se řadí mezi poměrně nový fenomén 21. století, jelikož se svět neustále modernizuje a technologie se rozvíjí. Jelikož se jedná o poměrně dosud ne zcela známý jev ve společnosti, není zatím pojem ukotven v zákoně. Lze se však opírat o určitá specifická jednání, jež jsou v souladu s trestními činy. Tyto hlediska jsou obsažena a popsána v zákoně č.40/2009 Sb. trestního zákoníku. V trestním zákoníku se policie v rámci případů kyberšikany soustřeďuje na tyto aspekty:

- § 175 vydírání,
- § 184 pomluva,
- § 191 šíření pornografie,
- § 192 výroba a jiné nakládání s dětskou pornografií,
- § 193 zneužití dítěte k výrobě pornografie,
- § 202 svádění,
- § 287 šíření toxikomanie,
- § 352 násilí proti skupině obyvatel a proti jednotlivci,
- § 323 nebezpečné vyhrožování,
- § 354 nebezpečné pronásledování,
- § 355 hanobení národa, rasy, etnické nebo jiné skupiny osob,
- § 356 podněcování k nenávisti vůči skupině osob nebo k omezování jejich práv a svobod. (Šmahaj, 2014, s. 69-70)

Mezi další trestné činy obsažené v trestním zákoníku č. 40/2009 Sb. můžeme zařadit i § poškození cizích práv, při němž je druhá osoba, označená jako poškozená, uvedena na sociální síti bez jakéhokoliv vědomí pod eroticky laděným příspěvkem, § 184 pomluva, § 354 nebezpečné pronásledování neboli *stalking*, § 175 vydírání a § 353 nebezpečné vyhrožování. Trestné činy, které zasahují do práv a svobod lidu v rámci kyberšikany, se mohou vyznačovat jako § 182 porušení tajemství dopravovaných zpráv, § 183 porušení tajemství listin a jiných dokumentů uchovávaných v soukromí, které jsou obsaženy v Listině základních práv a svobod č. 2/1993 Sb. (Fialová, 2015, s. 5-9)

Občanský zákoník č. 89/2012 Sb. pojímá v souladu s problematikou kyberšikany další paragrafy, díky kterým lze kyberšikanu lépe definovat a určitým způsobem se protíní ohranit v zájmu potřeby poškozené osoby. Vyskytují se v něm odstavce, týkající se jevu jako je §12-13 zákaz natáčení, fotografování a zveřejnění snímku bez souhlasu dotyčné osoby a

také § ochrana osobnosti dle občanského práva. Další zákon, který platí do této skupiny jevů a zaobírá se jím je zákon č.359/1999 Sb. o sociálně-právní ochraně dětí, které jsou nějakým způsobem ohrožené. (Šmahaj, 2014, s. 69-70)

V případě zneužití osobních údajů lze využít zákona č. 101/2000 Sb. o ochraně osobních údajů. Mezi osobní údaje lze považovat jakákoliv informace o jednotlivci a obracet se na správce služeb elektronických komunikací, aby k těmto údajům neměly přístup nevyžádané osoby. (Fialová, 2015, s. 14-15)

Velice důležitým jednáním v rámci dosažení práv a svobod v případě zneužití osobních údajů, či jiných trestních činů proti osobě se využívá zákon č.141/1961 Sb. trestního řádu, který obsahuje kroky při trestním řízení a postavení poškozeného dle § 43. Ne vždy však dochází k pokutování za trestné činy. V momentě, kdy tedy nebyl pachatel shledán vinným, jednání je považováno za přešůpek dle § 49, který může být pro pachatele v hodnotě pokuty nejvýše až 20.000 Kč. Na polici se lze obrátit v případech, kdy dochází k přešůpku, nebo k trestnému činu. Policie ČR musí přešůpky nejdříve prověřit. Policie pracuje v případě kyberšikany s trestním zákoníkem č. 40/2009. Od června 2010 je kyberšikana řazena mezi trestné činy a pachateli může hrozit v případě prokázání trestného činu až odnětí svobody. (Fialová, 2015, s. 9-16)

2 ZNAKY KYBERŠIKANY

Stejně jako klasická šikana, i kyberšikana má určité znaky a jednotlivé dělení, které pomáhá rozlišovat tento jev od jiných jevů. Mezi charakteristické rysy kyberšikany řadíme především anonymitu, která i když si pachatelé většinou myslí, že je stoprocentní a nemohou být nikdy dopadeni, není víceméně žádná. Útočníci mohou být snadno dopadeni pomocí IP adres a poskytovatele internetového připojení. Dalším rysem je nezávislost na místě a čase, tedy že lze kyberšikanu provádět neustále. Kyberagresorem se může stát v podstatě kdokoli, kdo má přístup k wifi či jinému internetovému připojení, ale i kdo je vlastníkem mobilních zařízení a jiných telekomunikačních prostředků. Nezáleží tedy na věku, pohlaví, sociálním působení jedince ani na fyzické síle útočníka. Proto mezi další znak kyberšikany řadíme i proměnu agresora a oběti. Většinou kdo je šikanován v reálném světě, stává se agresorem v kyberprostoru. (Plzeňský kraj, s. 5)

Mezi další základní rysy kyberšikany můžeme zařadit i fakt, že osoby ve virtuálním světě mohou jednat zcela odlišně nežli v realitě. Jako změnu chování je myšleno v tomto případě udávání falešného povolání, věku, ale i celkově jiného vystupování. Na osoby může virtuální prostředí působit jako prostředí, ve kterém jsou neohroženi a tím pádem nedbají na opatrnost a prakticky bez zábrán mohou rozebírat i citlivější témata. Jelikož je virtuální svět skoro pro všechny přístupný, snadno se lidé mohou začít seznamovat a vést konverzace prostřednictvím mobilních telefonů, počítačů a dalších technologií a zároveň tak útočit na osoby. Velice důležitým a rovněž specifickým rysem kyberšikany je publikum, které bývá početné díky snadnému sdílení a rozesílání zpráv oběti. Publikum v případě kyberšikany může jedině zvyšovat sílu útoku a jeho dopad na poškozenou osobu. Kyberšikana ne vždy je úmyslná. Mnohdy k útoku dochází bez rozmyslu. Útočník neodhadne situaci a reakci osoby a tím způsobí posměch a psychickou újmu u oběti. Bohužel u kyberšikany nejsou vždy zcela jisté a rozpoznatelné dopady na oběť. U klasické šikany bývají často viditelné projevy šikany v případě fyzického napadení, avšak u kyberšikany se většinou jedná o psychické týrání. Oběti jsou proto často smutné a deprivované, uzavírají se do sebe a s okolím nekomunikují. (Martínek, 2015, s. 172-173)

3 DĚLENÍ KYBERŠIKANY

U kyberšikany je základní dělení rozlišeno na kyberšikanu a kyberšikanu v zastoupení. Kyberšikanu dělíme tedy dle počínů na přímou kyberšikanu aktivní, přímou kyberšikanu pasivní, nepřímou kyberšikanu aktivní a nepřímou kyberšikanu pasivní. Toto dělení se rozčleňuje a definuje dle toho, kdo se právě kyberšikanování účastní. (Šmahaj, 2014, s. 67)

Tabulka 2 Základní dělení kyberšikany

<i>Dělení kyberšikany</i>	<i>KYBERAGRESOR</i>	<i>KYBERPUBLIKUM</i>
Přímá kyberšikana aktivní	Útočník působí vhodným způsobem na oběť skrze komunikační prostředky a jiná technická zařízení.	Tzn. pomocník útočníka, se začleňuje do nepatřičných komentářů, či jiných příspěvků, může vést až k zasílání zpráv oběti.
Přímá kyberšikana pasivní	Útočník se stává autorem webových stránek či jiných příspěvků o oběti bez vědomí osoby.	Pomocník vytvořené stránky a příspěvky pomáhá zveřejňovat, sdílí je a komentuje.
Nepřímá kyberšikana aktivní	Útočník se pomocí znalosti hesla vydává za oběť, stopy maže.	Pomocník příspěvky hodnotí a sdílí, avšak nekomentuje.
Nepřímá kyberšikana pasivní	Útočník nevyhledává určitou oběť. Obtěžuje kohokoliv. Posílá spamy, viry apod.	Pomocník pomáhá útočníkovi s rozesláním spamů prostřednictvím sdílení příspěvků.

Zdroj: (Šmahaj, 2014, s. 67)

Dále můžeme kyberšikanu rozlišovat na útoky verbální, a to happy slapping, neverbální, které se provádí prostřednictvím sms, počítačů aj., sociální, tedy za přítomnosti kyberpublika a dle charakteru útoků. Typologie kyberšikany se může lišit i dle závislosti od podmínek kulturních, společensko-ekonomických a geografických a v neposlední řadě na útoky dle povahy písemně-verbální, vizuální, personifikační až nakonec dochází na ostrakizaci neboli vyloučení oběti.

4 PROSTŘEDKY A FORMY KYBERŠIKANY

4.1 Prostředky Kyberšikany

V životě adolescentů hrají důležitou roli technologická média. Napříč studiím bylo zjištěno, že i vnímání popularity u adolescentů bývá ovlivňováno hlavně médii a různými sociálními sítěmi. Na sociálních sítích jednotlivci prezentují aktivity, které jsou veselé a tím pádem vyvolávají u ostatních spíše negativní pocity, pokud žádné takové fotky nevlastní a upadají do depresí. Obzvláště pak u adolescentů, kteří se snaží do společnosti vrstevníků co nejvíce zapadat. Na základě studií bylo spojeno použití kybernetického kontextu s kybernetickým prosociálním chováním. (Wright, 2015, s. 49)

Dle další studie byl vyvozen také závěr, ze kterého vyplývá, že mladí lidé užívají online sítě v souladu s jejich vývojovými potřebami. Nesmí se zapomínat, že online sítě mohou být velice užitečné, ale i poněkud problematické. (Smahel, 2015, s. 60)

Kyberšikana může být prováděna v dnešní době pomocí různých prostředků. Záleží pak na tom, zdali máte přístup k internetu či hotspotu, jestliže jste vlastníky technologií, nebo telekomunikačních nástrojů, tedy jak moc jste s virtuálním světem propojeni.

Mezi prostředky kyberšikany řadíme např. sociální sítě, jenž patří mezi služby, které poskytují spojení a sdílení zážitků, fotografií s přáteli. Na sociálních sítích je možnost komunikace s přáteli, plánování akcí, ale i seznamování s cizími lidmi. Zdemůže velice lehce vznikat kyberšikana, jelikož na sociálních sítích si může prakticky kdokoliv vytvořit falešný účet za účelem vydírání apod. Dále také textové zprávy, u kterých se většinou jedná o zprávy útočné. Prostřednictvím textových zpráv má agresor značnou výhodu v rámci anonymity, jelikož existují SIM karty, které lze jedenkrát využít a vyměnit. Stejně jako u textových zpráv, agresor může využívat funkce volání pomocí mobilních přístrojů, a tak svou oběť obtěžovat vytrvalým prozváněním a výhružnými hovory. Může docházet ke krádežím telefonů a prostřednictvím cizího mobilního telefonu pak rušit další s tím, že za agresora je považován vlastník telefonu. Dalšími prostředky jsou fotografie nebo videoklipy pořízené kamerou mobilních telefonů. Zde je možnost vytváření fotografií či videí, které by pak osoba mohla poslat i jiným. Osoba, jež tak učiní, pak může pomocí těchto sdílených videí a fotek jednotlivce, který je zachycen v příspěvku, vydírat. Nejčastější formou kyberšikany využívající tento prostředek, je „happy slapping“, neboli „veselé fackování“. Vytvoření e-mailového účtu je velice snadné, a proto se e-maily stávají další formou kyberšikany, jelikož si agresor může vytvořit účet a pod anonymitou rozesílat různým lidem zprávy, ba

dokonce viry. Chatovací místnosti neboli novodobější způsob komunikace je velice populární hlavně u mladých jedinců. Jedná se o chatování s lidmi prostřednictvím herních stránek a ve virtuálních světech. Díky chatovacím místnostem se mohou lidé navzájem koordinovat a provádět rozhovory v rámci her, ale komunikace může dorůstat až k výhrůzkám a zavražďování, tedy do bodu kyberšikany. Můžeme zde řadit i tzn. instant messaging. V dřívější době se jednalo převážně o ICQ a Skype, avšak dnes se v případě služby, která umožňuje co nejrychlejší rozesílání a přijímání zpráv či videochat². Mezi nejčastěji využívané aplikace patří Messenger, Snapchat, WhatsApp atd. Posledním prostředkem zde uváděným jsou internetové stránky. Zde se hovoří o hanlivé tvorbě blogů či stránek, které agresor využívá k reprodukci svých názorů o dané osobě. Poškozen touto formou kyberšikany může být kdokoliv. (Rogers, 2010, s. 33-35)

4.2 Formy kyberšikany

Kybergrooming

Termín je vyvozen z anglického grooming, jako krášení. Tímto jevem bývá označováno, jak se osoba chová. Osoba neboli agresor, se snaží hlavně o zmanipulování oběti. Oběti jsou většinou děti a mladiství od 11 do 17 let. Ovlivňování oběti probíhá systematicky. Agresor se snaží vybudovat s obětí určitý vztah, který končí sjednanou schůzkou. S obětí manipuluje delší dobu. (Beňo, 2015, s. 129)

Jedná se o takovou formu kyberšikany, v níž si agresor vyhledává v kyberprostoru osobu, která je pro něj určitým způsobem vyhovující a dále postupuje dle specifických kroků, které jsou stálé. Nejdříve si tedy útočník vytvoří profil takový, aby se oběti co nejvíce zalíbil. Může se jednat o nepravdivé informace týkající se věku agresora, zájmů, vzhledu, pohlaví atd. Poté pokračuje v navazování vztahů v kyberprostoru. Dále se postupně seznamuje s vytipovanou osobou, k níž si získává důvěru prostřednictvím rozesílaných fotografií, dáreků a dalších pro oběť pozitivních darů působících na osobu optimisticky a přátelsky. V dalším kroku avšak může docházet již ke kyberšikaně postupným, ale jistým nátlakem na oběť za účelem získat materiály, které by mohl útočník v budoucnu zneužít. Tyto kroky

---

²Videochat-jedná se o komunikaci prostřednictvím určitého komunikačního prostředku. Jde o online propojení s dalšími komunikujícími, se kterými je možno se spojit a zároveň je sledovat pomocí online video přenosu.

většinou vedou ke konečné fázi, ve které si agresor vyžádá osobní schůzku s obětí a na té pak dochází nějakým způsobem k využití či zneužití oběti agresorem. (Burdová, 2014, s. 16-18)

Happy slapping

Happy slapping neboli „fackování pro zábavu“ je formou kyberšikany, u které dochází k psychickému ale i fyzickému týrání oběti. Happy slapping se řadí mezi jedny z „nemladších“ metod kyberšikany a na týrání osoby se podílí většinou parta či skupinka agresorů. Ti si naleznou dle jejich podmínek buďto známou či náhodnou oběť a na veřejných místech, jako jsou hromadné dopravní prostředky, obchody apod. pak dochází k napadení oběti. Jelikož se jedná o formu kyberšikany, napadení tímto nekončí a celý tento akt je jedním z aktérů natáčen prostřednictvím mobilních telefonů a jiných technických přístrojů. Toto video je posléze sdíleno na sociálních sítích. (Šmahaj, 2014, s. 49)

Flaming neboli provokování

Flaming v překladu „hoření“ je charakterizován jako agresivní chování vůči oběti formou slovního napadání. Jedná se o formu kyberšikany, která se vyskytuje často v diskusních fórech, na sociálních sítích a dalších komunikačních prostředcích na internetu, ve kterých může jedinec psát názory na určité události, články atd. K útokům často dochází, že se útočník neshoduje s názory oběti a tímto startem může začít napadat urážlivými vzkazy oběť. Tyto jednání pak u agresora často gradují. Útočník však ne vždy napadá pouze v souladu s odlišnými názory s obětí. K útokům může docházet prakticky za jakéhokoliv rozhodnutí agresora, tedy z pouhé žárlivosti vůči oběti, nesympatičnosti a dalším ovlivňujícím faktorům pro útočníka. (Burdová, 2014, s. 19-20)

Kyberstalking

Kyberstalking je tedy definován jako opakované ohrožování či obtěžování prostřednictvím jakéhokoli druhu elektronické komunikace, jež má rozumného člověka vést k obavám o jeho bezpečnost. (Finn, 2004, cit dle Giles, 2012, s. 153)

Často se s touto formou kyberšikany setkáváme na online seznamkách, se kterými je vázána i skutečnost, že se zde mohou objevovat i osoby, ze kterých se může „vyklubat“ agresor, avšak k možnému obtěžování může docházet rozesíláním textových zpráv a v podstatě kdekoliv, kde si osoba zveřejní své osobní informace a fotky. Vždy by tedy měla osoba zveřejňující informace o sobě počítat s tím, že se může objevit někdo nežádáný, kdo by

měl o jednotlivce až přílišný zájem či již jednou odmítnutá osoba, která se chce vyloženě pomstít jedinci. K obtěžujícím až trestným dochází převážně u mladistvých osob a oběti tak bývají často ³spamováni zprávami, příspěvky, viry apod. Může zde docházet také ke krádeži identity osoby. (Giles, 2012, s. 153)

Kyberharašení

Kyberharašení, které lze nazvat i jako kyberobtěžování, ostrakizaci až případné vyloučení je forma kyberšikany, která se vyznačuje jako nepřátelské až nenávistné jednání vůči osobě. Mezi důvody toho jednání se řadí pohlaví, věk, sexuální orientace, rasa jednotlivce a všechny možné odlišnosti, které v agresorovi vyvolávají právě tyto pocity nenávisti. Útočník proti jednotlivci vytváří určité akce či chování, které oběť poškozují. Tyto akce mají charakter trvalý nebo opakovatelný. Kyberobtěžování je také soustředěno většinou na jednu osobu kterou zastrahuje nebo uráží buďto jednatel nebo více agresorů. Většinou se jedná o zasílání urážlivých zpráv, pomocí jakéhokoliv prostředku, které osobu staví do emocionální tísně a určitým způsobem zde může docházet až k vyloučení osoby ze společenského života. (Šmahaj, 2014, s. 46)

Pharming a Phishing

Pharming v překladu „farmaření“ úzce souvisí s další formou kyberšikany a to s technikou phishing neboli „rybaření“. Jedná se o techniku vylákání osobních údajů a následné jejich zneužití agresorem. Rozdíl mezi těmito technikami je v tom, že u Phishingu neboli rybaření, útočník rozesílá prostřednictvím emailových zpráv, ale i mobilních telefonů a jiných sociálních sítí podvodné zprávy, ve kterých se nacházejí odkazy přesměrující oběť na falešné stránky. Pak už jenom útočník čeká na to, zdali jednatel vypíše osobní údaje, čísla kreditních karet, hesla apod., aby poté mohl využít získaných údajů v jeho prospěch. U Pharmingu je podstatným rozdílem to, že útočník nevyžaduje od osoby otevření odkazu v emailu, ani vědomou instalaci. Jedná se o změnu IP adres a DNS serveru útočníkem, jež vás již ale bez vašeho vědomí přesměruje na podvodnou stránku, kde dochází k následnému vyplnění údajů. Pharming je tedy ve výsledku nebezpečnější formou kyberšikany nežli Phishing. (Burdová, 2014, s. 21-24)

---

³ Spamování neboli spam se značí jako nevyžádaná elektronická zpráva.

Sniffing

U Sniffingu neboli v překladu „čichání, čmuchání“ jde především o získávání informací a dat mezi dvěma či více počítači, které jsou v danou chvíli navázáni k určité síti buďto při klasickém připojení do sítě, nebo i bezdrátovém připojení, které nese název zkráceně WIFI. Útočník tak může získávat data o oběti, jež mohou být pro jednotlivce brána za citlivá, ať už týkající se heslového zabezpečení, či odposlechu komunikace a činnosti osoby. Je zde také možnost díky získání dat od oběti, že útočník získá přístup i na počítač, ze kterého může i nadále využívat další uložené informace na počítači oběti. (Burdová, 2014, s. 25)

Hoax

Hoax neboli poplašná zpráva, či žertík se řadí hlavně mezi ty zprávy, které zatěžují všechny příjemce. Jedná se o zprávy, které jsou z velké části poplašné, tedy se snaží vás „varovat“ před napadením nějakého virového programu, či vydíračné, u kterých se odesílatel snaží u oběti vyvolat pocit potřeby pomoci druhému zasláním finančního obnosu na např. uzdravení z nemoci druhého. Mezi tyto zprávy se řadí i tzn. řetězové dopisy, které mají častou podobu rozesílání „šťěstí“ těm, které máte rádi, avšak právě toto přeposílání lidem se může stát nebezpečným. Tyto zprávy mají za cíl mystifikovat a příjemce poškodit. (Burdová, 2014, s. 26-27)

Hacking

Hacking od slova hacker neboli osoba hackující, je charakteristický tím, že se hacker snaží nabourat do systému oběti nestandardním způsobem. Buďto se může jednat o whitehat, tedy hackera, který má za cíl nabourat se do cizího zabezpečovacího systému, avšak oběti nijak neuškodit. Tato činnost s povolením osoby může být i finančně ohodnocena v určitých případech. Naproti tomu však black hat je tzn. hacker, který nabourávání se do zabezpečovacího systému nemá nijak povolenou druhou osobou, tudíž se v tomto případě jedná již o nelegální aktivitu za účelem získat data, které může následně útočník modifikovat, prodat jiné osobě či s ním jinak nakládat. V každém případě jde o trestnou činnost. (Burdová, 2014, s. 28)

Impersonation

U této formy kyberšikany hovoříme o, tzn. krádeži identity, s jiným označením také *masquerading*. Krádež identity zde nastává po dosažení různých kroků. V první řadě se

útočník snaží o navázání kontaktu s obětí a následné zjišťování osobních a identifikačních údajů o osobě. Dále pak už útočník využívá získaných dat o oběti a kontaktuje jiné osoby, které nevhodným až urážlivým způsobem napadá. Oběť, které byla ukradena identita je posléze nespravedlivě obviněna místo agresora. (Vašutová, 2010 s. 86)

Outing

Outing je forma kyberšikany, při níž dochází k odhalování informací, které by mohly danou osobu přivést do rozpaků až ztrapnit. Outing je často spojován s další formou kyberšikany trickery, což znamená podvádění. Útočník si tedy nejprve od oběti zjistí určitá data a osobní informace o oběti, jako jsou osobní části tajných deníků, či jiné tajnosti, která agresorovi později pošle a ten je pak sdílí či podobným způsobem zneužije proti osobě. Oběť je tedy ve výsledku podvedena a mnohdy i zesměšněna. (Šmahaj, 2014, s. 48)

Zesměšněna může být různými způsoby. Nejčastěji se jedná o označení oběti za homosexuála, nebo lesbu. Nesmíme si ovšem plést pojem outing s coming out. Coming out značí přiznání jiné sexuální orientace u jedince. (Beňo, 2015, s. 133)

5 TYPOLOGIE KYBERAGRESORA A KYBEROBĚTI

5.1 Typologie kyberagresora

Typologie útočníků kyberšikany lze rozčlenit do 6 skupin. Do 1. skupiny řadíme kyberagresory, kteří se dopouští přímé kyberšikany, do 2. skupiny patří agresivní kyberoběti, jež jsou zároveň oběti, ale i útočníci. Ve 3. skupině se nachází pasivní kyberoběti, ve 4. skupině kombinovaný agresor, což je útočník, který šikanuje v reálném světě, ale i v kyberprostoru. V 5. skupině jsou, tzn. falešné kyberoběti, osoby, které předstírají, že jsou oběti a do poslední 6. skupiny řadíme příznivce a přihlížející, jež se bojí zasahovat přitom, co útok sledují a ti, kteří se tím, že se mohou dívat, baví. (Hollá, 2013, s. 29-36)

Typy útočníků kyberšikany, které řadíme pouze do 1. skupiny, lze rozdělit na kyberagresory dle pohlaví, věku, z hlediska povahy útoků a jejich motivace. (Hollá, 2013, s. 29-36)

Dle výzkumů je zjištěno, že pohlaví nijak zvlášť není bráno v potaz z důvodu toho, že neposkytuje žádné adekvátní rozdíly. U pohlaví jsou sice viditelné znaky u kyberšikanování, avšak jakého je agresor pohlaví významně neurčuje, zdali se bude zapojovat do šikanování v kyberprostoru. Výsledky výzkumů nám však podaly informace o tom, že u chlapců převládá fyzická agrese vůči druhým osobám nežli u dívek. Tuto sílu v rámci kyberšikanování využívají u happy slappingu. Naopak u dívek se objevuje schopnost silné verbální komunikace, takže zvládají skvěle ovlivňovat svoji oběť a slovně ji napadat. Děvčata se často nachází spíše v roli pachatelek, ochránkyň nežli chlapci, kteří se řadí spíše pouze do role útočníků či obětí. (Hollá, 2013, s. 33)

Nelze zcela určit, jaký věk je z hlediska kyberšikany nejvíce ohroženým, či naopak ve kterém věku se kyberútočníci nejčastěji pohybují. Dle odborníků se kyberšikany dopouští hlavně starší mládež v porovnání s mladšími jedinci, a to z důvodu, že se dle jejich slov mladší osoby ne vždy dokáží orientovat v jejich protichůdných činech a tím pádem si mnohdy neuvědomují důsledky jejich jednání v kyberprostředí. (Hollá, 2013, s. 35)

Zde jsou útoky rozděleny dle povahy, a to na psychické a emocionální. Útočníci mají své vlastní důvody, proč se agrese na ostatních dopouští. Těchto motivů je spousta a mezi ně se řadí např. pobavení útočníka, problémy agresora, který kyberšikanu považuje za možný způsob odpočinku a odbourání frustrace, zvýšení pozornosti vůči agresorovi, pomsta, možnost šikanovat jak v realitě, tak i prostřednictvím technických prostředků, strach z vy-

loučení, potřeba s někým manipulovat a v případě happy slappingu adrenalinová zábava. (Hollá, 2013, s. 35-36)⁷

Kyberagresora můžeme rozlišovat podle zahraničních výzkumů na typy útočníků dle chování jako:

- 1) **Pomstychtivý andílek**-Tento typ kyberagresorů je charakteristický právě tím, že se útočníci necítí být útočníky. Většinou se jedná o osoby, které si jakoukoliv formu šikany v jejich životě již zažily, a proto se teď snaží o to se svým obětem pomstít. Tuto činnost nevnímají tedy jako ohrožující jev, ale pouhou mstu za jejich útrapy. Osoby tímto chtějí druhé potrestat a zároveň dát jim lekci, aby se chovali lépe. Nemusí se avšak vždy jednat o pomstu z vlastního přesvědčení, ale třeba i o, tzn. „pomoc“ šikanovaného kamaráda. V tomto případě je potřeba útočnickům připomínat fakt, že se dopouští činu, který může být v souladu se zákony brán již jako trestný. Cílem pro útočníky je, aby si správně uvědomovali svou roli agresora, ne pomocníka či pachatele dobra. (Vašutová, 2010, s. 92)
- 2) **Toužící po moci**-Kyberagresor je většinou často sám obětí klasické šikany a tím, že se dopouští kyberšikany se snaží dokázat si před ostatními míru své autority. U tohoto typu kyberagresora dochází ke kyberšikanování v zastoupení, útočník si mnohdy ani neuvědomuje, jak jsou jeho činy nebezpečné a většinou se jedná o osoby s technickými dovednostmi na výborné úrovni. Agresor má rád publikum ve virtuálním světě a svými počiny se okolí chlubí. Tento typ kyberagresora může být vzhledem k výše popsaným znakům a v porovnávání s ostatními typy tím nejnebezpečnějším vůbec. (Vašutová, 2010, s. 92-93)
- 3) **Rozmazlené děvče/sprosté holky**-U tohoto typu kyberagresora je hlavním motivem počínání pomyslná „zábava“ mladých děvčat, které tak jednájí hlavně ve skupinkách. Tímto chováním vlastně experimentují, zdali se kyberšikana dá považovat za legraci. V tomto případě jsou hlavními aktéry děvčata, která šikanují jiná děvčata, ale ne vždy tomu tak je. Prostředí, ve kterém ke kyberšikaně často dochází je situováno v oblasti školních počítačů, na dívčích zábavách, jako jsou párty apod., anebo po skončení vyučování, tedy o volném čase mladistvých. Agresoři většinou tak jednájí, aby se jim dostávalo určitého obdivu a důvodem pro jejich rychlé skončení v takovémto jednání je obvykle to, že kyberšikanování není legrace, jakou hledali. (Vašutová, 2010, s. 93)
- 4) **Neúmyslný kyberagresor**-Charakteristické pro tento typ agresora je to, že útočnickům nedochází, že by někdy mohli být označeni za agresory. Svě činy si nijak neplánují, ne-

rozmýšlejí se nad tím, zdali se dopouští kyberšikanování a v případě jejich označení kyberagresorem jsou udiveni. Tito lidé mají sklony vystupovat za sebe pod jiným jménem a jejich motivy lze definovat jako „legrace“ a „můžu. Legrace v tom smyslu, že mohou někomu poslat zesměšňující zprávu a není zde šance, aby ani nejbližší osoba poznala, o koho se vlastně jedná a zdali je zpráva myšlena zcela vážně. Agresoři se sami mohou cítit osaměle, pohoršeně, kvůli jiným zprávám a ze vzteku jiným tak oplácet stejně. (Vašutová, 2010, s. 93)

5.2 Typologie kyberoběti

Obětí kyberšikanů se může stát prakticky kdokoli, kdo vlastní jakýkoliv technický prostředek využívaný především k telekomunikaci se všemi lidmi v okolí, tedy např. mobilní telefon, počítač apod. Lenhart upozorňuje na to, že *dospívající, kteří sdílejí své identity a myšlenky online, jako jsou uživatelé internetových sociálních sítí (Facebook, MySpace, aj.) jsou mnohem náchylnější k tomu stát se cílem kyberšikanů než jedinci, kteří vedou méně aktivní život online.* (Lenhart, 2007 cit dle Vašutové, 2010, s. 95) Osoby, které se stávají oběťmi kyberšikanů, trpí sociální izolací v důsledku toho, že prostřednictvím internetu mohou na sociálních sítích vyhledávat podporu, která se jim v reálném světě nedostává. Jako další riziko vzniku kyberobětí mohou být sociální skupiny, či komunity, ve kterých lidé sdílejí své myšlenky a jiné podobné názory, jako jsou extremistické skupiny, osoby s rizikovým chováním, gangy, osoby zkušené se sebepoškozováním aj. Oběti nejsou nijak zvlášť obratné v užívání ICT, jelikož jsou jejich činy většinou v kyberprostoru rizikové a dle výzkumů se dozvídáme, že častějšími oběťmi jsou dívky nežli chlapci. (Vašutová, 2010, s. 95-96)

6 PREVENCE PROTI KYBERŠIKANĚ

Při rozpoznávání forem kyberšikaný je potřeba brát v potaz, zdali se opravdu jedná o již jasné signály značící tento jev, tedy je nutné v rámci prevence, uvědomovat si, o jaký problém se tu jedná a dále se pozastavovat nad promyšleností aktu, neustále se opakujícími útoky v kyberprostoru a nereagování na upozornění agresora při nevhodných a s kyberšikanou spjatých projevech. Od útlého věku je potřeba vést děti k co největší empatii vůči ostatním lidem, k co nejhlubšímu pochopení, informovanosti a vážnosti týkající se kyberšikaný a o snahu ovládat svůj hněv a nejednat v souladu s ním. Preventivně se snažíme působit na jednotlivce na různých úrovních, a to na úrovni školy, rodiny, vrstevníků a z hlediska etiky a etikety. (Hollá, 2013, s. 65-72)

6.1.1 Prevence kyberšikaný ve školním zařízení

Mezi hlavní potřeby prevence proti jakémukoliv druhu šikanování je především správné a vhodné školské prostředí, ve kterém se pedagogové, žáci a všichni, kteří se na vytvoření bezpečného a přátelského prostředí podílejí, drží hlavně školské legislativy, jež zabezpečuje právě tyto pravidla. Pokud ke kyberšikanování dochází, existují 3 nezákladnější kroky, které mohou eliminovat a pomoci oběti odstranit formy kyberšikanování. (Hollá, 2013, s. 65)

Tabulka 1 Základní pravidla při řešení kyberšikaný

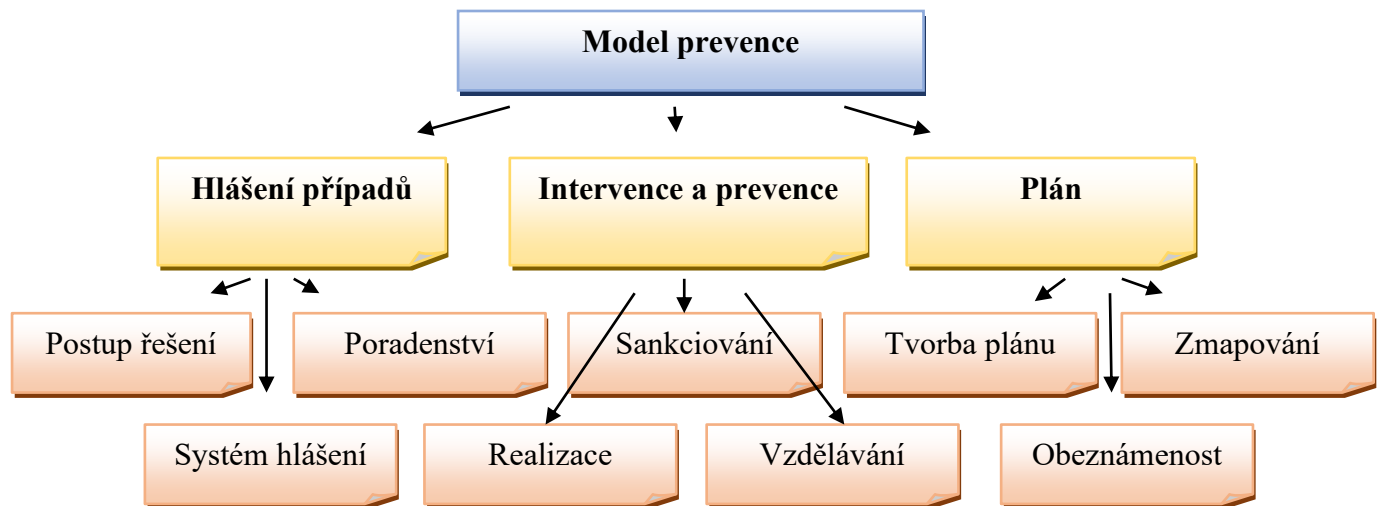
3 ZÁKLADNÍ PRAVIDLA PŘI ŘEŠENÍ KYBERŠIKANÝ:		
 Zastavit komunikaci s agresorem	 Zamezit přístup agresorovi	 Promluvit si o tom s dospělou osobou

Zdroj: (Hollá, 2013, s. 66)

Při řešení a vyšetřování jednotlivých případů týkajících se kyberšikanování je základní pro oběť zvládnutí překonání problému. Dále záleží již na pedagogickém vedení při řešení a nápravě vzniklých bloků a chyb a prevence. V případě prevence je potřeba dostatečně informovat žáky o možných nástrahách, se kterými se může setkat prakticky kdokoliv, kdo komunikuje s lidmi prostřednictvím internetového připojení. Dalším krokem je také vytváření zásad preventivních opatření s tím, jak se technika i nadále rozvíjí a vytvoření preventivního plánu v souladu s kyberšikanou. Jako hlavní cíl těchto preventivních aktivit na ško-

lách je zredukovat a co nejlépe vyloučit násilné jednání a agresivitu, jež se do škol pomocí technologií také začleňuje. V rámci preventivních programů a modelů byt vytvořen také třístupňový model intervence a prevence kyberšikany, který se dále rozšiřuje a doplňuje. (Hollá, 2013, s. 66)

Obrázek 1 Třístupňový model intervence a prevence kyberšikany

Zdroj: (Hollá, 2013, s. 66)

6.1.2 Prevence kyberšikany v rodině

Jakožto prevence ve školním zařízení by měla být stále činným opatřením vůči kyberšikaně, tak i v rodinách by měla neustále probíhat určité preventivní metody, formy a další jiné modely, které by dítě chránily před ohrožením kyberšikany. Hlavními aktéry této prevence jsou v tomto případě osoby, které zodpovídají za osoby mladší 18 let, tedy osoby pod zákonem. V takovémto případě by se mělo jednat o preventivní výchovu již od útlého věku jedince, jelikož kyberšikanou může být ohrožen v podstatě kdokoliv, avšak hůře se ubrání osoby, kterým chybí jakákoliv informovanost týkající se kyberšikanování. Proto by jako důležitá opatření měli brát zákonní zástupci v potaz veškerou ochranu před možnými útočníky na internetu či mobilních telefonů aj. Mezi tuto ochranu řadíme:

- Použití tzn. rodičovského zámku pro zabezpečení počítače před nežádoucími jevy, jež zamezuje určitým členům rodiny navštěvovat nevhodné stránky a vykonávat činnosti, které jsou v nesouladu s opatrným jednáním osob na technologickém zařízení. Zákonní zástupci si tak mohou prohlížet historii prohlížení mladistvých a mít tak prakticky pod kontrolou jejich činnost.
- Umístění počítače či jiného zařízení na jakékoliv viditelné místo.
- Vytvoření zásad a pravidel pro využívání technologií.

- Zákonnými zástupci tvorba uživatelských profilů pro členy rodiny. (Hollá, 2013, s. 70)

Pro zákonné zástupce je prioritou informovanost ohledně problematiky, stejně jako pro jejich děti a vzájemná sdílnost v případě jakékoliv nejasnosti týkající se kyberšikanování. Proto mezi základy prevence řadíme různá doporučení, která by mohla pomoci k redukci případů kyberšikanování. Zákonní zástupci by se měli často ujistovat a ptát se dětí, jaké webové stránky nejčastěji navštěvují, ujistit se, že si dítě dává pozor a nesdílí své heslové zabezpečení a další osobní údaje na veřejných stránkách či přátelům a jiným osobám. Co se týče přátel na sítích, kontrolovat, zdali dítě všechny přijaté přátele zná a v případě potřeby odstranit či blokovat cizí osoby. Dítě může zákonný zástupce i potají zkusit tím, že požádá o pomoc s tvorbou profilu. Podat dítěti základní informace o možných strastech a nebezpečích na sociálních sítích a jiných technických zařízeních. S dítětem je potřeba si ujasnit pravidla užívání takových zařízení a v případě podezření u dětí mladších 13 let má právo rodič dítěti odstranit nevhodný účet. (Hollá, 2013, s. 70-71)

6.1.3 Prevence kyberšikanování s vrstevníky

Do popředí se zde dostává, tzn. peer mentoring. Peer mentoring se zabývá poradenstvím, které zprostředkovávají žáci pro jiné mladší spolužáky. Tento mentoring se stal jako nejlepší a nejúspěšnější formou prevence z důvodu nápodoby starších mladšími a naslouchání. Dle výzkumů ze strany mladých osob došlo díky mentoringu ke snížení kyberšikanování. (Hollá, 2013, s. 72)

6.1.4 Prevence kyberšikanování z hlediska etikety a etiky

V rámci všeobecné prevence je potřeba dbát na bezpečnost, kterou si vytváříme sami neustálou aktualizací operačních systémů, dostatečně silným heslovým zabezpečením a obměnou hesel ke každému nově vytvořenému účtu s čímž je spjato samozřejmě důležité upozornění, a to nesdělovat svá hesla neoprávněným osobám. Záleží i na kvalitně zabezpečeném zařízení, které osoba užívá, ale i na různých sociálních sítích, především na profilech je poněkud závažné nastavení zabezpečení proti nežádoucí veřejnosti. Zde pokud si osoba náležitě neopraví svůj profil, může díky tomu vzniknout problém do budoucna. IT techniku je potřeba užívat ke správnému a předem stanovenému cíli. Z hlediska etiky a etikety je myšleno v rámci preventivních opatření vůči kyberšikanování hlavně jednání, které jiným osobám neublíží, tedy chování, které nevyvozuje společné znaky s klasickou šikanou, akorát je prováděno v kyberprostoru. Je potřeba dbát a být prozíravý ke všem podezřelým emai-

lovým zprávám, vydíračným smskám a dalším jevům, které se jedinci zdají být nevhodné a obtěžující. (Burdová, 2014, s. 38-40)

7 SEXTING

Pojem je složen ze dvou slov, a to *sex* a *textování*. První zmínky o sextingu se dozvídáme v roce 2005, kdy byly doloženy a zdokumentovány případy obětí sextingu. Sexting napomáhá sdílení pornografie mládeže a jeho znaky mohou být viditelné i v ostatních formách kyberšikany, jako př. kybergrooming. (Beňo, 2015, s. 132)

Vzhledem k šíření nových aplikací jako jsou instagramy, tik toky, messengery a také nových elektronických zařízení se můžeme bavit o kyberprostoru jako o sexuálně laděné komunikaci mezi uživateli. Sexting nelze jen tak jednoznačně definovat, a proto těchto definic máme mnoho. (Hollá, 2016, s. 46) Sexting můžeme definovat jako *odosielanie alebo prijímanie sexuálne explicitných alebo sexuálne suggestivných obrázkov alebo videí cez mobilný telefón*. (Hinduja, Patchin, 2010, cit. podle Hollé, 2016, s. 46) Jednoduše tedy můžeme sexting také definovat jako sdílení intimních fotografií, videí, pohlavního uspokojování přes webkameru a také šíření pornografie dětí a mladistvých. Pokud totiž osoba sdílí s někým právě takové videa či fotky, může poté docházet ke zneužívání těchto záznamů a následnému vydírání. (Winston, 2018, s. 141)

7.1 Typologie sextingu

Sexting se nejčastěji vyskytuje u mládeže a mladých dospělých převážně prostřednictvím sdílených fotografií, kterými chtějí druhou stranu potěšit, nebo i přilákat. Sexting můžeme rozlišovat jako dobrovolný anebo nátlakový. Jak již pouhé tzn. rozlišení sextingu napovídá, u dobrovolného sextingu budeme zařazovat ty aktivity, kvůli kterým chtějí jedinci uspokojovat své sexuální tužby. Naopak u nátlakového sextingu, též zvaného nuceného sextingu, se jedná o sexuální obtěžování, což může vést až k zneužívání. Dále zde rozdělujeme sexting na self-sexting, při kterém posílá dospívající osoba svoje fotografie ostatním lidem. Dalším je peer-sexting, který je podobný jako self-sexting, avšak osoba své fotografie či obrázky posílá pouze svým vrstevníkům a jako třetí typ nazýváme adult-sexting, do kterého dle názvu zařazujeme dospělé osoby. (Hollá, 2016, s. 50-51)

Mezi další typy sextingu můžeme zařadit ale také partnerský-konsenzuální sexting, nátlakový sexting, sexting jako forma pozornosti a přitěžující sexting.

7.1.1 Partnerský-konsenzuální sexting

Hovoří se zde o vzájemném partnerství dvou osob, jež chtějí dobrovolně okořenit svůj vztah právě tím, že druhému pošlou erotickou fotografii, video či zprávu. V literatuře je

konsenzuální sexting brán jako normální podoba intimního vyjádření ve vztazích. Tento typ sextingu je potřeba rozlišovat od jiných podob sextingu už jenom z důvodu toho, že jej mladiství a i dospělé osoby považují za zcela normální, jelikož je to pro mnohé pouhá forma projevení se. U mladistvých, kteří udržují vztah na dálku je to také jediná možnost sexuálního sblížení s partnerem přes jakýkoliv technický prostředek. Tento typ tedy většina považuje za neškodný, plný experimentování a vzrušující. (Hollá, 2016, s. 51-52)

7.1.2 Nátlakový sexting

U této podoby sextingu se jedná o pravý opak konsenzuálního neboli partnerského sextingu, při němž jde o dobrovolnost počínů. Jak již dle názvu typu sextingu je známo, v tomto případě jde především o určitý nátlak ze strany agresora na oběť. Agresor chce za každou cenu získat určitý materiál, který poté dle vlastního uvážení využije. Útočník na oběť doléhá a přemlouvá ji, aby materiál vytvořila. Tento nátlak nemusí pramenit pouze od neznámé osoby, nýbrž může se objevovat i v partnerském soužití, ve kterém je jeden z partnerů k těmto počínům nucen. Jako hlavní riziko sdílení jakéhokoliv materiálu se sexuálním podtextem, je sdílení či vydírání toho, že bude obsah sdílen bez souhlasu autora materiálu. (Hollá, 2016, s. 52)

7.1.3 Sexting jako touha po pozornosti

Tento typ sextingu se vyznačuje především tím, že si osoba vytváří fotografie, videa či jiné intimní materiály a poté je i šíří. Těchto činů se dle výzkumu z roku 2011 až 19% mládeže zúčastní. Jde o potřebu upozornit na sebe způsobem, který je až příliš rizikový v důsledku možné distribuce jinou osobou. (Hollá, 2016, s. 52)

7.1.4 Přitěžující sexting

Přitěžující sexting je úzce spjat se sexuálně rizikovým chováním a hovoří se zde o šíření zpráv s erotickým charakterem, za předpokladu, že šířitel není ten, kdo zprávy vytvořil. Jde tedy o určité vydírání osob prostřednictvím zpráv. (Hollá, 2016, s. 50-53)

Se sextingem se pojí i další problematický jev a to outing. Outing je obdobná forma kyberšikany, která se od sextingu rozlišuje tím, že si agresor od oběti vyžádá určitý intimní materiál v podobě důvěrného tajemství, trapných informací o oběti a agresor je poté sdílí. Tento materiál se může stát dostupným i řadu let po incidentu. Je zde tedy náznak agrese mladistvých. Materiál může být různými způsoby distribuován. Mezi tyto způsoby řadíme určitou dobrovolnost sdílet s osobou materiál je protkána s pocitem důvěry

k druhému. Dalším způsobem je to. Že od oběti se požaduje ze strany útočníka, aby mu bylo sděleno tajemství. Dále také, že útočník k provedení využije třetí osoby, aby obdržel potřebný materiál. Agresor již získané intimnosti ale také již může mít a za oběť se tak vydává. S ostatními pak sdílí „jeho“ intimní materiály. Sexting a outing má tedy mnoho společných rysů, avšak u sextingu jde především o sdílení vizuálního obsahu se sexuálním podtextem oběti. (Hollá, 2016, s. 53-55)

V dnešní době je celková aktivita ve virtuálním světě čím dál větší, bohužel s tím jak roste větší počet připojených osob na internetu, tím se také zvyšují případy sextingu. Projevy sextingu mohou nejenže ovlivnit samu oběť, ale i jeho okolí, rodinu, příbuzné a kamarády. Většina lidí si neuvědomuje, jak pro každého může být virtuální prostředí nebezpečné. Mezi rizika sextingu řadíme tedy subjektivní anonymitu, která nezajišťuje člověku stoprocentní nepropustnost tajných informací ostatním uživatelům internetu a ti obsah mohou jednoduše přečíst a zjistit tak o osobě značnou řádku zpráv. Pokud si člověk nasdílí určitý příspěvek na sociální síti, příspěvek je poměrně dlouhou dobu viditelný. Tyto fakta pak mohou být pro agresory jistým podnětem k vydírání, kyberšikaně, kybergroomingu, online pronásledováním apod. (Hollá, 2016, s. 58)

7.2 Trestní rámec sextingu

Sexting v zákoně není jako pojem přesně definován, avšak můžeme se opírat o určitá specifika spojená se sextingem v rámci jednotlivých trestních opatření obsažených v zákoně. Tyto aspekty vztahující se ke kyberkriminalitě, jsou obsaženy v trestním zákoníku č. 40/2009 Sb. Lze se v rámci možného napadení sextingem či jiným nevhodným chováním soustředit i na občanský zákoník č. 40/1964 Sb., nebo na zákon č. 101/2000 Sb. o ochraně osobních údajů a na zákon č. 40/1964 Sb. o ochraně osobnosti. O trestný čin se avšak může jednat teprve tehdy, pokud se útoky opakují a minimálně 3 týdny trvají. Také aby k řešení vůbec docházelo, je třeba podat a vyplnit protokol o trestním oznámení a až poté může policie určitým způsobem jednat. (Plzeňský kraj, s. 10-13)

Trestní zákoník č. 40/2009 Sb. obsahuje popis jednotlivých trestných činů, které se mohou týkat i této problematiky a dle níž lze provádět i další možné kroky k nápravě a eliminaci šíření sextingu. K sextingu se mohou vztahovat trestné činy, které jdou proti svobodě jednotlivce, trestné činy proti právům na ochranu soukromí, listovního tajemství a osobnosti, proti rodině a dětem, formy trestné součinnosti, jako např. podněcování a schvalování

trestného činu. Je potřeba zmínit především trestné činy v sexuální oblasti proti lidské důstojnosti jako je trestné činy:

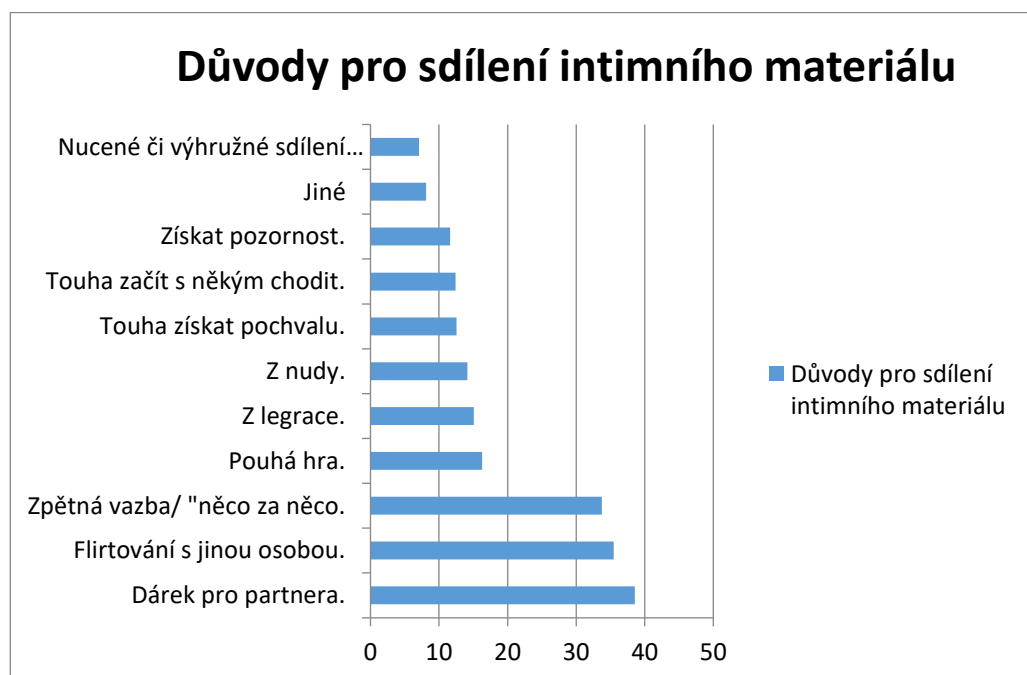
- § 191 Šíření pornografie
- § 192 Výroba a jiné nakládání s dětskou pornografií
- § 193 Zneužití dítěte k výrobě pornografie

Zákon, který je možné použít proti agresorovi v rámci sextingu se nazývá zákon 127/2005 Sb. o elektronických komunikacích, v němž je zmíněn paragraf o identifikaci zlomyslných nebo obtěžujících volání. (Plzeňský kraj, s. 10-13)

7.3 Důvody pro realizaci sextingu u mladistvých

Každé jednání má i své opodstatněné důvody, proč k těmto jevům dochází. Pokud se někdo určitým způsobem zachová, má proto svůj důvod a stejně tak to chodí i v rámci sextingu. Důvody k určitému jednání, mohou být odlišovány od sebe z hlediska věku, pohlaví a jiných specifických ukazatelů. V roce 2017 bylo tedy vytvořeno výzkumné šetření, díky němuž se zjišťovalo, jaké důvody mají děti v průměrném věku 17 let k tomu, aby sdílely své intimnosti s jinými, v některých případech i cizími lidmi. Na základě dotazníku byl sestaven graf, který je níže zobrazen. (Kopecký, 2017, s. 12)

Graf 1 Důvody pro sdílení intimního materiálu, výzkum r. 2017

Zdroj: (Kopecký, 2017, s. 12)

7.4 Rizika sextingu

Dle výzkumu z roku 2017, kterého se účastnily děti v průměrném věkovém rozmezí 14 let, sexting považuje za rizikový jev 74% z tázaných, 15% z nich mají se sextingem i osobní zkušenosti a až třetina odpovídajících dětí by se s těmito zkušenosti, vydíráním a jinými obtěžujícími počiny nesvěřila ani blízkým osobám. (Pedagogická fakulta Univerzity Palackého, © 2008-2020)

Dle studie z roku 2004 (autoři Wolak, Rinkelhor, Mitchell) zaměřené na sexuálně trestné činy iniciované internetem, bylo zjištěno, že nejvíce obětí (99%) se pohybuje ve věkovém rozmezí 13-16 let, přičemž 76% je mezi lety 13-15, 1% obětí mělo 12 let a žádná oběť nebyla mladší 12 let. Kyberagresori, neboli tzn. online predátoři, jsou z 99% muži, s tím 76% agresorů je starších 26 a více let a z toho téměř polovina je starší 20 let. Pouze 5% z útočníků předstírá, že je ve věku jejich obětí. Většina útočníků (80%) otevřeně probírá sexuální témata s jejich oběťmi během online rozhovorů. Většina útočníků s oběťmi se setkávají offline, a to až 74% a většina z nich více než jednou. Pouze 5% z případů zahrnuje násilné útoky. (Dedkova, 2005, s. 80)

Sexting spadá do kategorie sexuálně rizikových projevů, mezi níž řadíme i pornografii, obchodování s lidmi za účelem zisku z možného pohlavního styku s prodávajícím a sexuálního vykořisťování. V mnoha kulturách se sextingem rozumí pouze šíření dětské pornografie, jež představuje sdílení, či jakákoliv aktivita, při níž dochází k zobrazení předstírané či reálné souloži, či intimních fotografií osob mladších 15 let prostřednictvím technologií. Avšak jak již bylo řečeno, pod tímto jevem spadá vícero podobných aktů, jako je šíření, vytváření či sledování dětské pornografie. Sexting se řadí mezi nově rizikový jev z důvodu narůstajícího se množství případů, zabývajících se právě touto problematikou. Tato forma kyberšikany se rozrůstá i díky většímu zájmu mladistvých o technologie, a tedy i čím dál možnějším zpřístupnění k jakékoliv sociální síti komukoliv. (Hollá, 2016, s. 57)

Sexting představuje tedy rizika spojená s tím, že poskytuje agresorovi svůj choulostivý materiál a tím se vystavuje **právě riziku možného zneužití proti němu a dalšímu online sociálně patologickým formám**. Pokud tedy osoba jednou zveřejní, pošle či se jiným způsobem podílí o své intimní materiály s kýmkoliv prostřednictvím jakéhokoliv technického prostředku, **není zde stoprocentní jistota, že i po odstranění příspěvku, nedojde k opětovnému obnovení a dalšímu zneužití**. Dalším rizikem užívání např. sociálních sítí k sexuálnímu uspokojení, či posílání nahých fotek, je **možná ztráta společenské prestiže**,

ale i určité představy o společnosti. V případě možného sdílení intimních fotografií, může dojít totiž až k odmítání osoby komunitou, ke ztrátě či neschopnosti najít si zaměstnání, označování osoby jako „lehká děva“, neboli žena provozující prostituci a může docházet k napadání osoby společenstvím. (Kopecký, 2017, s. 6) Mezi další rizika řadíme samozřejmě i to, jak na osobu může působit daný jev a co vše může oběti vyvolat. **Sexting může ohrozit ne jenom oběti, ale i jeho okolí, tedy rodinu, přátele, vrstevníky a širší populaci.** Největší riziko představuje pro oběť pocit bezvýchodné situace, která v jedinci zanechává **psychické a duševní trauma**, se kterým se může těžce vyrovnávat a v nejhorším případě **tyto traumata mohou končit u nějak poškozené oběti až sebevražedným jednáním.** (Hollá, 2016, s. 56-57) U mladších agresorů je problém v tom, že si mnohdy ani neuvědomují rizika jejich útoků a napadají bezmyšlenkovitě.

7.5 Prevence sextingu

Stejně jako i u jiných jevů, které nás mohou nežádoucím způsobem ovlivňovat, se můžeme i proti sextingu určitým jednáním chránit sebe, okolí a všechny připojené osoby na internetu, či využívající technické moderní vymoženosti, jako jsou mobilní telefony aj. Mezi hlavní a nejdůležitější aktivity prevence proti sextingu se rozhodně řadí informovanost o jednotlivých formách kyberšikany. Je potřeba se ponořit do hloubky kyberšikany a předvést ne jenom základní poznatky o problematice, ale věnovat se i praktickým ukázkám o jevu, které pomohou co nejlépe přiblížit daný fenomén celé populaci, komunitě, jednotlivcům. Hovořit by se o sextingu mělo již od útlého věku dítěte, z důvodu užívání právě těchto prostředků, díky, jímž k sextingu dochází. Dalším důležitým připomenutím pro všechny je neposkytovat nikomu své osobní a intimní materiály. Ani v partnerském vztahu by nemělo docházet k posílání a sdílení si materiálů se sexuálním podtextem, jelikož je zde pravděpodobnost, že může dojít k rozchodu partnerů a sdílený materiál může kdokoliv z páru zneužít. Žádným způsobem nedistribuovat své vlastní intimní záznamy ve svých příspěvcích, jelikož pokud se jednou sdílí prostřednictvím jakékoliv sociální sítě, pořád zde hrozí k možnému zneužití i po smazání příspěvku. Dostatečně se věnovat zabezpečovacímu systému. Volit správná heslová zabezpečení pro jakýkoliv účet a věnovat se i zabezpečení týkajícího se sociálního profilu aj. profilů, u kterých si žádají sdělení osobních údajů. (Burdová, 2014, s. 21)

7.5.1 Preventivní programy a projekty

Projekt Minimalizace šikany

Tento projekt je sestaven převážně pro vzdělávání v rámci této problematiky pedagogů na školách. Jejím cílem je snížení výskytu kyberšikany a šikany. Program se uskutečňuje za pomoci občanského sdružení AISIS a obsahuje 2 fáze, díky jímž se celé sborovny dokáží lépe orientovat v této oblasti. Vzdělávání probíhá poměrně dlouhou dobu. V první fázi zkušení lektori pedagogy učí zážitkovou formou a následně pokračuje fáze druhá, při které lektor se školou spolupracuje a pomáhá s tvorbou preventivního programu na dané škole. Projekt se podílí též na vytváření metodických materiálů a informačních letáků pro školy, rodiče i děti. (Rogers, 2011, s. 14-15)

Projekt E-Bezpečí

Tento projekt byl zkonstruován na Pedagogické fakultě Univerzity Palackého v Olomouci. Projekt má za cíl hlavně identifikovat a vyhodnocovat riskantní elektronické komunikační aktivity a také tyti data zveřejňovat na internetovém portálu, aby složila jako prevence vůči těmto aktivitám a zároveň informovala. Internetový portál je spojen především se zapojenými školskými institucemi, které mají zájem se touto problematikou zabírat a využívat jej i ve svých preventivních plánech. Projekt tedy pomáhá školám s poskytováním informací. Na základě projektu vzniklo i centrum prevence rizikové virtuální komunikace PdF UP, které se věnuje zejména prevenci v rámci rizikového jednání s užíváním komunikačních technologií. (Vašutová, 2010, s. 107-108)

Projekt E-Bezpečí se více dostal do popředí také díky nově natočenému dokumentu V síti, který jasně představuje formy kyberšikany, hlavně sextingu.

7.5.2 Organizace a sdružení

Národní centrum bezpečnějšího internetu

Národní centrum bezpečnějšího internetu se řadí mezi nevládní sdružení. Toto centrum se snaží hlavně informovat o všech rizicích online komunikace. Nejen, že prezentuje propagaci toho, jak se správně na internetu, ale i na jiných technologiích, chovat, také poskytuje pomoc všem dětem, které se ocitly v nesnázi. Centrum vytváří mnoho aktivit, jako např. Saferinternet.cz, což je stránka, která pomáhá a působí vůči rozšiřování nevhodného obsahu prostřednictvím internetového připojení. Stejně tak se sem řadí stránky Bezpečně-

online, Červené tlačítko, avšak Safeinternet.cz pořádá také různé semináře, školení a přednášky. (Rogers, 2011, s. 16-17)

Do tohoto sdružení řadíme také Horkou linku a Linku pomoci. Horká linka, označována též jako kontaktní centrum, slouží především jako centrum pomoci při řešení problémů, ale jejím hlavním cílem je i působit proti možnému šíření obrazového materiálu. Pokud by se jednalo o vážný počín, linka by všechny podklady přeposlala dál na Policii ČR. Naopak Linka pomoci neboli bezpečí, je krizové centrum. Jestliže se dítě cítí ohroženě internetovou kriminalitou, linka pomoci se snaží být oporou těmto obětem. (Rogers, 2011, s. 16-17)

Podle MŠMT

Ministerstvo školství, mládeže a tělovýchovy ČR, hraje také určitou roli v rámci osvěty nebezpečí komunikačních technologií. Na základě MŠMT, musí mít každá škola minimální preventivní program, ve kterém bude zařazen i program proti šikanování, avšak chybou je, že se většina škol, pokud se jedná o kyberšikanu, řídí dokumenty, ve kterých jsou postupy při výskytu víceméně jenom klasické šikany. (Vašutová, 2010, s. 108-109)

II. PRAKTICKÁ ČÁST

8 METODOLOGIE VÝZKUMU

8.1 Výzkumný problém

Jaký zaujmají postoj žáci SOŠ a gymnázií ve Zlínském kraji na sexting?

8.2 Výzkumný cíl

Hlavním cílem tohoto výzkumu je zjistit, jak žáci SOŠ a gymnázií ve Zlínském kraji pohlíží na sexting. Pomocí kvantitativního výzkumu se bude jednat především o otázky směřující na to, jaké mají žáci se sextingem zkušenosti a jejich informovanost a názor k dané problematice a prevenci vůči sextingu. Jako vedlejší cíl výzkumu bude zjistit, zdali pohlaví respondentů hraje určitou roli v jednání a ohrožení vůči sextingu.

8.3 Výzkumné otázky

Na základně stanoveného výzkumného cíle byla určena hlavní výzkumná otázka:

Jaký mají žáci názor a zkušenosti ohledně jevu sextingu a do jaké míry jsou informováni vůči této problematice?

Dílní výzkumné otázky:

1. Jak jsou žáci SOŠ a gymnázií seznámeni se sextingem?
2. Existuje rozdílný pohled mezi žáky SOŠ a gymnázií na rizikovost sextingu?
3. Jaká je osobní zkušenost žáků SOŠ a gymnázií se sextingem?
4. Vykazují určité ohrožení sextingem žáci SOŠ a gymnázií?
5. Jaká je informovanostv oblasti preventivních opatření vůči sextingu žáků SOŠ a gymnázií?

8.4 Hypotézy

Z výše uvedených výzkumných cílů vycházejí výzkumné otázky a následně pak i věcné hypotézy, které jsou od nich odvozeny. Jelikož mnoho výzkumných zpráv se nevěnuje vyloženě jednotlivé formě kyberšikany, tedy sextingu, není tudíž zcela jasné, zdali k sextingu dochází více u dívek nežli u chlapců. Hypotézy byly sestaveny tak, aby dokázaly, zdali existuje rozdíl mezi jednotlivým pohlavím v postoji vůči sextingu. Výzkumná zpráva z roku 2017 s názvem *Sexting a rizikové seznamování českých dětí v kyberprostoru* nám dle odpovědí respondentů představuje názory dětí v rámci rizikovosti. Děti ve výzku-

mu se domnívají, že provozují sexting častěji dívky nežli chlapci. Z této výzkumné zprávy vzešla myšlenka, jak stanovit věcné hypotézy. Z této výzkumné zprávy vzešla myšlenka, jak stanovit věcné hypotézy.

1. Nižší úroveň informovanosti o sextingu se vyskytuje více u chlapců než u dívek SOŠ a gymnázií ve Zlínském kraji.
2. Dívky mají více osobních zkušeností se sextingem nežli chlapci SOŠ a gymnázií ve Zlínském kraji.
3. Ohrožení sextingem vykazují spíše dívky nežli chlapci SOŠ a gymnázií ve Zlínském kraji.
4. Ohledně preventivních opatření jsou dívky kvalitněji informovány nežli chlapci SOŠ a gymnázií ve Zlínském kraji.

8.5 Výzkumný soubor

Do základního výzkumného souboru řadíme žáky středních odborných škol a gymnázií ve Zlínském kraji. Tato skupina byla vybrána, jelikož v rámci kyberšikany jako takové nepatří do skupin, které bývají účastníky výzkumných šetření. Protože by žáci měli na středních školách již mít určitý rozhled v této oblasti, a především by měli být informováni vůči této problematice, tento fakt hrál také roli při posuzování, kdo bude v této bakalářské práci řazen do základního výzkumného souboru.

Pro lepší přehlednost škol ve Zlínském kraji byla vytvořena tabulka gymnázií a zvláště tabulka středních odborných škol ve Zlínském kraji, které byly sestaveny na základě podaných informací z webové stránky Rejstříku škol a školských zařízení. Školy byly poté označeny čísly. Následně se vybíraly pomocí vylosovaných čísel školy. V rámci výzkumného šetření, byli vylosováni pomocí metody vícestupňového náhodného výběru ve Zlínském kraji z 66 SOŠ a 17 gymnázií z každého školského odvětví právě ty školy, které přispěli vyplněnými dotazníky k potvrzení daných hypotéz a zodpovězení výzkumných otázek výzkumu. Kvůli reprezentativnosti bylo provedeno šetření na Střední odborné škole Josefa Sousedíka ve Vsetíně, Střední průmyslové škole ve Zlíně, na Církevní střední škole pedagogické a sociální v Bojkovicích a na Střední odborné škole v Luhačovicích. Do gymnázií zde řadíme Gymnázium a Jazykovou školu s právem státní jazykové zkoušky ve Zlíně, Gymnázium v Uherském Hradišti a Gymnázium v Otrokovicích.

8.6 Technika sběru dat

V rámci výzkumu této bakalářské práce, byla vybrána výzkumná technika pro sběr a analýzu dat. V kvantitativním výzkumu byl použit standardizovaný dotazník, jenž byl sestaven na základě výzkumného cíle a otázek. Otázky v dotazníku jsou vytvořeny tak, aby zcela souvisely a odpovídaly na všechny hypotézy, které se vztahují k výzkumnému problému. Dotazníkové šetření bylo vytvořeno pro žáky středních odborných škol a gymnázií ve Zlínském kraji. Dotazník byl žákům rozdán osobně ve smluvené době s pedagogiky před vyučovací hodinou v tištěné podobě. Předpokládaná doba pro vyplnění dotazníku žáky byla maximálně na 15 minut. Pokud žáci potřebovali na vyplnění dotazníku více času, bylo jim umožněno dostatek času pro dokončení dotazníků. Před vyplňováním dotazník jim byl vysvětlen záměr a cíl výzkumného šetření a také, že dotazník plní funkci anonymity.

Dotazník se skládá z celkem 20 očíslovaných položek, z toho jsou dvě otázky otevřené pro vyplnění věku respondentů a vysvětlení vlastními slovy, co si pod pojmem daného jevu představují. První dvě otázky sloužily převážně jako informativní položky pro výzkumníka, kdy se zjišťovalo pohlaví a věk žáků. Na základě těchto zjištění byly otázky rozděleny dle pohlaví žáků, kteří se výzkumu zúčastnili, na dívky a chlapce pro ověřování hypotéz.

Dále se v dotazníku nachází 5 položek trichotomického rázu, kdy měli tu možnost si žáci vybrat mezi odpověďmi, ano, ne, nevím, či možná. Do dotazníku jsou také zařazeny otázky polouzavřené, kterých je v dotazníkovém šetření 6 a žáci mohli volit mezi odpověďmi i možnost *jiné* a tím pádem doplnit svou vlastní odpověď. V dotazníku jsou využity také tabulky s možností odpovědí pomocí Likertovy pětistupňové škály, která dává žákům na výběr odpovědi, které vyjadřují souhlas a nesouhlas vůči dané otázce, či hodnotící daná preventivní opatření vůči sextingu od 1 jako nejméně důležité, po 5- nejvíce důležité opatření. Objevila se i položka s intervalovou škálou obsahující odpovědi jako jednou, často, neustále, či nikdy na otázky, zdali se někdy již setkali s určitým chováním týkajícím se sextingu. Do dotazníku byla zařazena tabulka s dichotomickými odpověďmi typu ano, nebo ne, v níž odpovídali na to, jestli se někdy zachovali v souladu s otázkami. V dotazníku hned 3. otázka se zařazuje mezi otázky filtrační, která eliminuje osoby, jež se neorientují v určité problematice. Pro osoby, které odpoví u filtrační otázky negativně, mohou dalších 6 otázek vynechat. Stejně tak se řadí mezi filtrační otázky i otázka č. 11, u které pokud respondent zodpoví negativně, vynechává následující otázku. Pro zjišťování toho, jak by žáci postupovali v případě ohrožení, byla do dotazníku zařazena položka pořadová. Položka s č. 12. se řadí mezi položky zcela uzavřené.

V případě elektronické formy dotazníku zde byla zařazena ještě dodatečná otázka pro větší přehlednost, a to jaký druh střední školy dotazující navštěvuje.

Předvýzkum

Předvýzkum byl uskutečněn dne 17. 2. 2020 v Gymnáziu v Otrokovicích. Zde byl 8 žákům rozdán dotazník, který vyplnili, a poté proběhla z jejich strany zpětná vazba týkající se správnosti položených otázek v dotazníku. Dotazníky jsem po dvou rozdala do každé třídy o přestávkách.

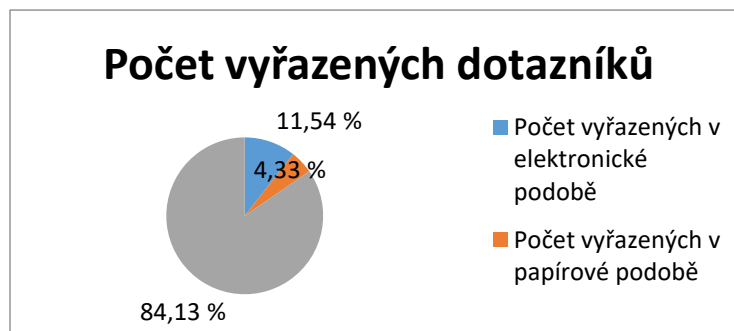
8.6.1 Způsob získávání dat

Jako způsob ke zjišťování potřebných dat vyplývajících z dotazníkového šetření bylo určeno přímé rozdání dotazníků žákům vybraných škol na začátku vyučovací hodiny a během školních přestávek. Dětem bylo před rozdáním krátce vysvětleno, na co je dotazník zaměřen a k čemu sběr dat slouží. Dále jim byly podány jasné instrukce pro vyplňování dotazníku. Jako další způsob pro zjišťování dat, byla vytvořena, kvůli nedostatku potřebných dat pro splnění požadavků bakalářské práce, elektronická podoba dotazníkového šetření pro žáky škol.

Sběr dat probíhal v období od 24. 2. do 23. 3. 2020. První týden byl rozdán na Střední odborné škole v Luhačovicích. Na střední škole bylo rozdáno celkem 40 dotazníků, do každé třídy 10 a během 2 přestávek. Dle dohody s ředitelkou školy probíhalo šetření právě během přestávek z důvodu zatíženosti žáků dotazníky od jiných výzkumníků ve zhruba stejném období. Během první přestávky se žáci teprve seznamovali s dotazníkem a ve druhé přestávce ho vyplňovali. Návratnost dotazníků činila 100%, avšak 9 z nich bylo špatně vyplněných a následně i vyřazených. Z důvodu krizové situace byl elektronický dotazník rozeslán od 1. 3. všem ředitelům určených středních odborných škol a gymnázií ve Zlínském kraji z výběrového souboru pro daný výzkum z toho jedna škola se ozvala, že se dotazníkového šetření nezúčastní. Dotazníkového šetření se zúčastnilo celkem 175 žáků středních odborných škol a gymnázií.

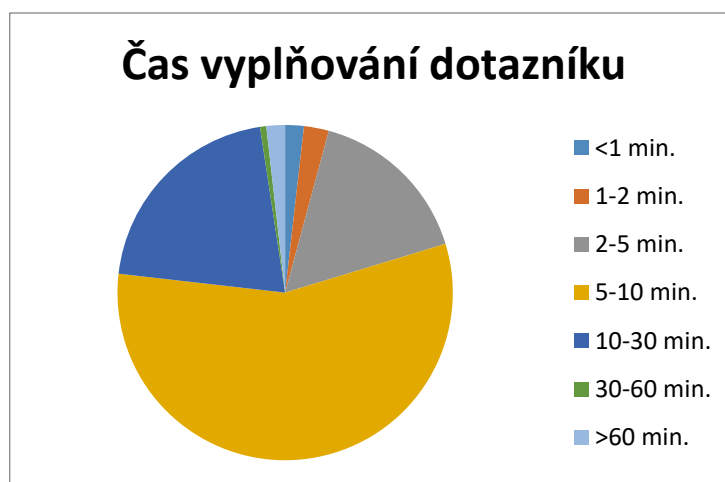
Z celkového počtu 168 dokončených dotazníků, bylo 24 vyřazeno z důvodu neúplného a nepřesného vyplňování dotazníku, tudíž dotazníků v elektronické podobě bylo 144 poctivě a správně vyplněných. V případě vyplňování dotazníku v papírové podobě, se dotazníkového šetření zúčastnilo celkem 40 žáků a 9 z nich bylo vyřazeno. Celkově bylo vyplněno tedy 208 dotazníků a z toho 33 bylo vyřazeno.

Graf 2 Počet vyřazených dotazníků

V rámci vyplňování dotazníku se považuje za důležitý faktor i dostatek času potřebný pro pečlivé vyplnění dotazníku a pro větší přehlednost i počet žáků středních odborných škol a gymnázií zúčastněných dotazníkového šetření. V tomto případě elektronický dotazník zaznamenával i jak dlouho trvalo respondentům vyplňování dotazníku. Vyplňování dotazníku trvalo žákům během přestávek přibližně 5-10 min. Tento poznatek byl přidán do celkového času vyplňování dotazníku z obou forem dotazníkového šetření a zároveň byl na základě těchto informací sestaven graf.

Graf 3 Čas vyplňování dotazníku

Jelikož probíhalo jedno šetření na Střední škole v Luhačovicích, 31 odpovídajících bylo zařazeno do celkového rozdělení žáků dle odpovědi, jaký druh školy navštěvuje tazající. V elektronické podobě zakřížkovalo 97 respondentů gymnázium a 78, včetně žáků vyplňujících dotazník v papírové podobě, se zařazovalo mezi žáky navštěvující střední odborné školy.

9 ANALÝZA DAT

Data bylo nejdříve potřeba uspořádat pomocí čárkovací metody a sestavit tabulku četností daných jevů. Získaná data z dotazníku v papírové podobě a elektronické, byly převedeny do tabulky v MS Excel. Po sestavení tabulky byly vytvořeny na základě odpovědí grafy a tabulky pro lepší přehlednost, které znázorňovaly výstupná data z dotazníku. Před analýzou a výpočty je důležitý převod dat na absolutní a relativní četnosti. Na všechny výzkumné otázky byla nalezena odpověď. Z důvodu ověřování hypotéz, bylo třeba data rozčlenit dle pohlaví žáků. Tyto data byla sepsána v jiném Wordu a seřazena do tabulek pro následné testování. Hypotézy věcné jsou v ověřovací části práce postupně sepsány. Na základě věcných hypotéz jsou vymyšleny i hypotézy statistické. Nejčastější testování hypotéz bylo provedeno na základě testu nezávislosti chí-kvadrát pro kontingenční tabulku a pro ověření tabulek využitých v dotazníku Pearsonův chí-kvadrát test.

Výsledky jsou zpracovány a interpretovány pomocí tabulek a grafů, jež byly dle výsledných dat vytvořeny a popsány. Hypotézy jsou dle výsledků zhodnoceny.

Jednotlivé položky uvedené v dotazníkovém šetření měli za úkol odpovídat na předem stanovené dílčí otázky. Jednotlivé položky jsou sestaveny tak, aby mohl být vytvořen určitý závěr na danou dílčí otázku.

Otázka č. 1- Pohlaví žáků

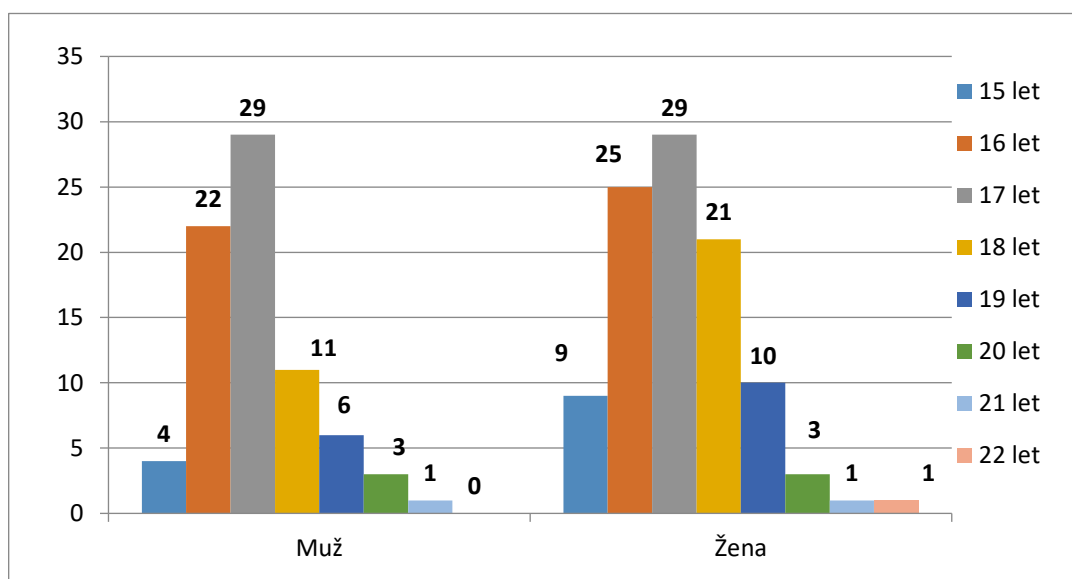
Tabulka 2 Pohlaví respondentů

Pohlaví	Absolutní četnost	Relativní četnost (%)
Chlapci	76	43,43%
Dívky	99	56,57%

Komentář: Žáků mužského pohlaví se zúčastnilo dohromady z celkového počtu 76 a dívčího 99, tedy celkem odevzdalo 175 žáků vyplněný dotazník.

Otázka č. 2- Věk žáků

Graf 4 Věk respondentů

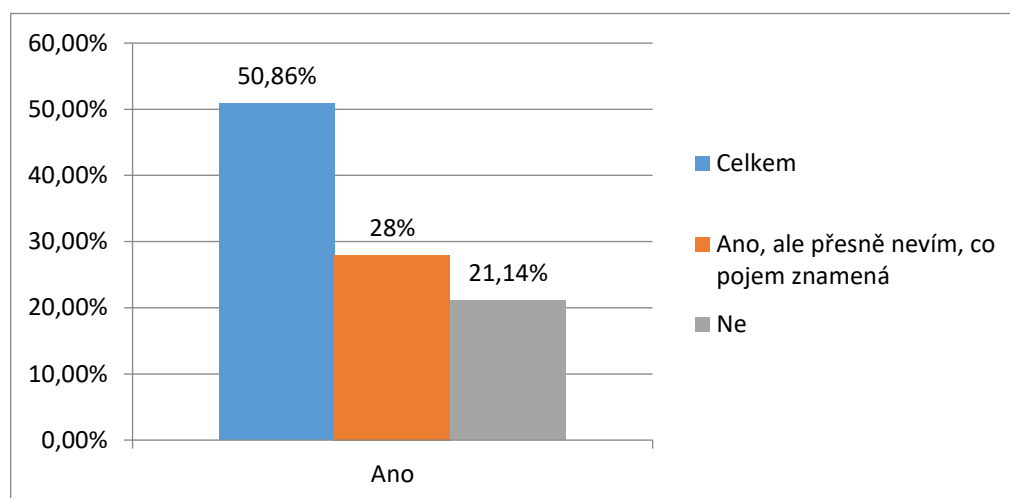
Tabulka 3 Věk respondentů

Relativní četnost	Chlapci	Dívky
15 let	2,28%	5,14%
16 let	12,57%	14,28%
17 let	16,57%	16,57%
18 let	6,28%	12%
19 let	3,43%	5,71%
20 let	1,71%	1,71%
21 let	0,57%	0,57%
22 let	0	0,57%

Komentář: Otázky byly v dotazníkovém šetření postupně vytvářeny dle stanovených výzkumných cílů. Další otázky již byly přímo sestaveny tak, aby odpovídaly na dané dílčí cíle. Největší zastoupení má věková skupina 17 let, takže žáci 2 a 3 ročníků středních škol.

Otázka č.3 -Zaslechl/a jsi někdy pojem sexting?

Graf 5 Obeznámení se s pojmem sexting.

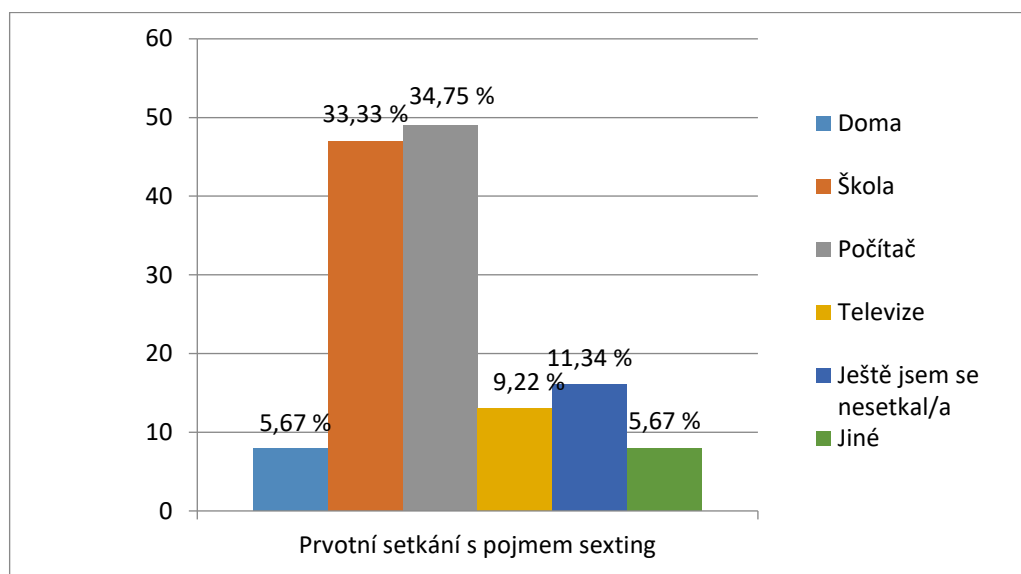
Komentář: Položka se řadí mezi filtrační. Pokud žák odpověděl, že pojem ještě nikdy nezaslechl, mohl přejít na desátou položku. Více než polovina žáků již někdy zaslechla daný pojem. Z celkového počtu tázaných, 37 žáků vůbec netušilo, o co se jedná.

Otázka č. 4- Dovedl/a bys vysvětlit vlastními slovy, co sexting znamená?

Tabulka 4 Definice žáků

Definice žáků	Absolutní četnost	Relativní četnost
Posílání fotek a videí se sexuálním podtextem	34	24,63%
Posílání fotek, videí a zpráv se sexuálním podtextem	15	10,87%
Psaní lechtivých zpráv a sms	17	12,31%
Psaní zpráv či telefonování se sexuálním podtextem	6	4,35%
Sex prostřednictvím technologií	6	4,35%
Sexuální obtěžování přes internet	7	5,07%
Elektronická šikana	3	2,17%
Rozesílání nebo sdílení pornografie	2	1,44%
Sdílení fotografií či videí s erotickým obsahem	1	0,72%
Něco ohledně sexu	1	0,72%
Predátoři na internetu	1	0,72%
Nedokázal/a bych to vysvětlit	45	32,60%
Σ	138	100%

Komentář: U otázky „co pro ně sexting znamená“ odpovídaly ženy nejčastěji, že se dle nich jedná o posílání fotografií a videí se sexuálním podtextem. Chlapci měli na prvním místě posílání fotek, videí a zpráv se sexuálním podtextem, což je v podstatě to samé jako u dívek, avšak chlapci brali v potaz, že i posláním zpráv může docházet k sextingu. Dohromady odpovědělo 138 žáků.

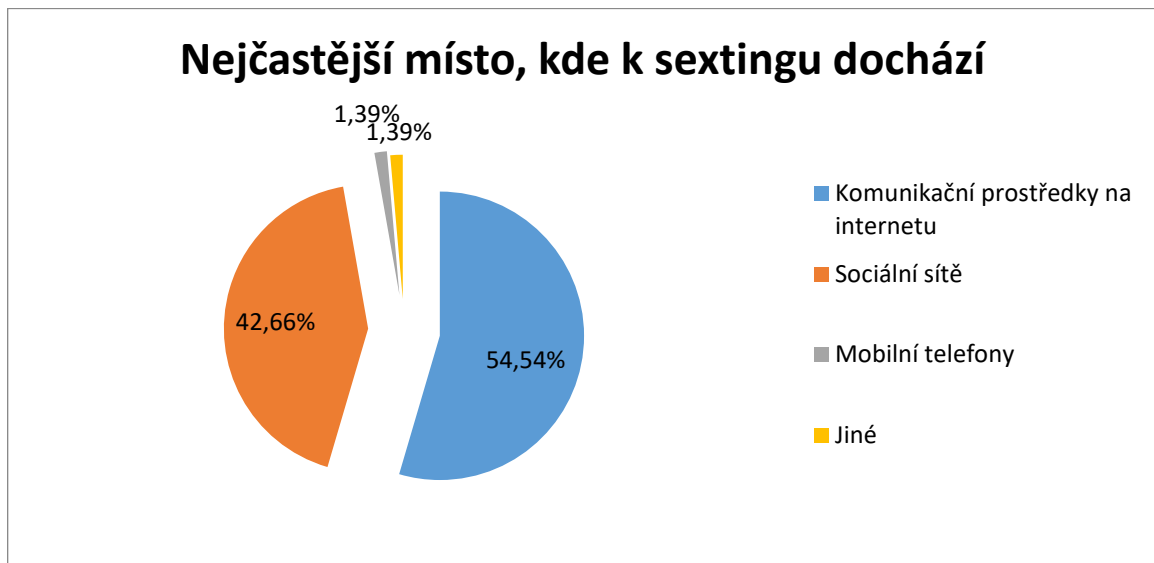
Otázka č. 5- Kdy si se setkal/a poprvé s pojmem sexting?**Graf 6 Prvotní setkání s pojmem sexting.**

Komentář: Otázku zodpovědělo celkem 143 žáků. Dle výsledných dat bylo zjištěno nejčastější místo, díky kterému dochází k obeznámení se sextingem, a to prostřednictvím počítačů a na druhém místě díky školskému prostředí. 4 žáci uvedli, že neví, kdy se s pojmem setkali a jelikož otázka byla přístupná i pro ty, kteří pojem neznají, 16 žáků se s pojmem ještě nesetkalo.

Otázka č. 6- Jaké je dle tebe nejčastější místo, kde k sextingu dochází?

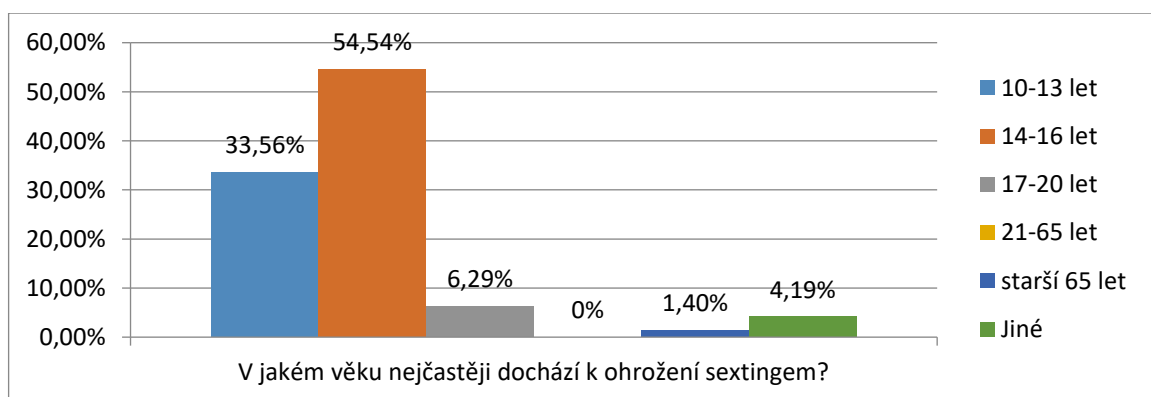
Graf 7 Nejčastější místo, kde k sextingu dochází.

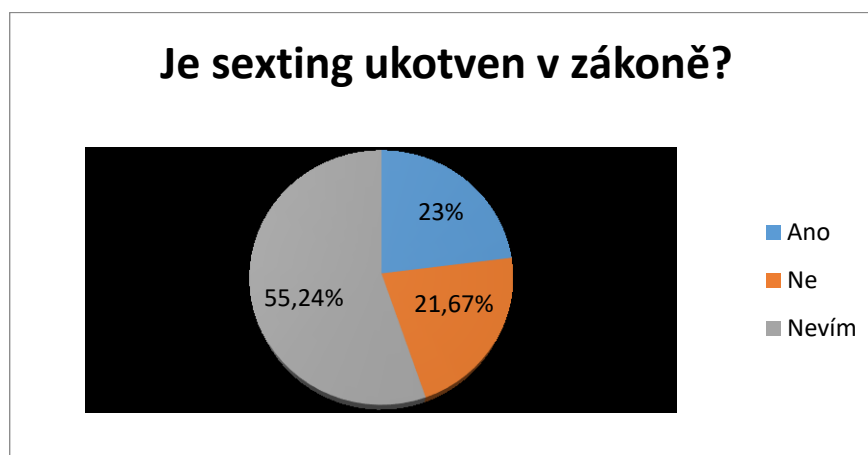
Komentář: Celkem odpovědělo 143 žáků. Nejčastější místo, kde dle jejich uvážení k sextingu dochází jsou komunikační prostředky a sociální sítě.

Otázka č. 7- V jakém věku dle tebe nejčastěji dochází k ohrožení sextingem?

Graf 8 Názor týkající se věkového rozmezí a ohrožení sextingem.

Komentář: K otázce bylo získáno celkem 143 odpovědí od žáků. Nejčastěji se objevuje věkové rozmezí 14-16 let.

Otázka č. 8- Je dle tebe sexting ukotven v zákoně?**Graf 9**Sexting a zákon.

Komentář: Celkem zodpovědělo 143 žáků, ale z toho u obou pohlaví nejčastěji uváděli, že nevědí. Celkově tedy lze určit, že jsou žáci v tomto odvětví nedostatečně informováni.

Otázka č. 9 - Jaký je tvůj názor na sexting?**Tabulka 5**Názory na sexting.

Odpovědi	Vůbec nesouhlasím	Spíše nesouhlasím	Nevím	Spíše souhlasím	Naprostou souhlasím
Sexting je závažnější než klasické šikánování.	11 (7%)	34 (21,65%)	40 (25,47%)	54 (34,39%)	18 (11,46%)
Je jednodušší utéct z ohrožení sextingem než z šikánování v reálném světě.	19 (12,10%)	53 (33,75%)	47 (29,93%)	30 (19,10%)	9 (5,73%)
Sdílení intimních materiálů je naprosto neškodné.	98 (62,42%)	23 (14,64%)	13 (7,64%)	1 (0,63%)	9 (5,73%)
Oběti si za ohrožení sextingem mohou samy.	10 (6,36%)	48 (30,57%)	27 (17,19%)	43 (27,38%)	14 (8,91%)
U obětí sextingu nedochází k páčání sebevražedných činů.	34 (21,65%)	52 (33,12%)	31 (19,74%)	19 (12,10%)	6 (3,82%)

Komentář: Celkem odpovědělo 157 žáků. Dle odpovědí lze vysledovat, že se žáci zdržovali spíše u mírnějších hodnocení určeného škálou, tedy že se více pohybovali kolem neutrálního hodnocení názorů dané tabulky. Naprosto souhlasím a vůbec nesouhlasím, dávali zřídka až na názor třetí uvedený v tabulce, který drtivá většina žáků považuje za naprostý nesmysl a s názorem vůbec nesouhlasí.

Otázka č. 10- Setkal/a ses někdy s tímto jednáním?

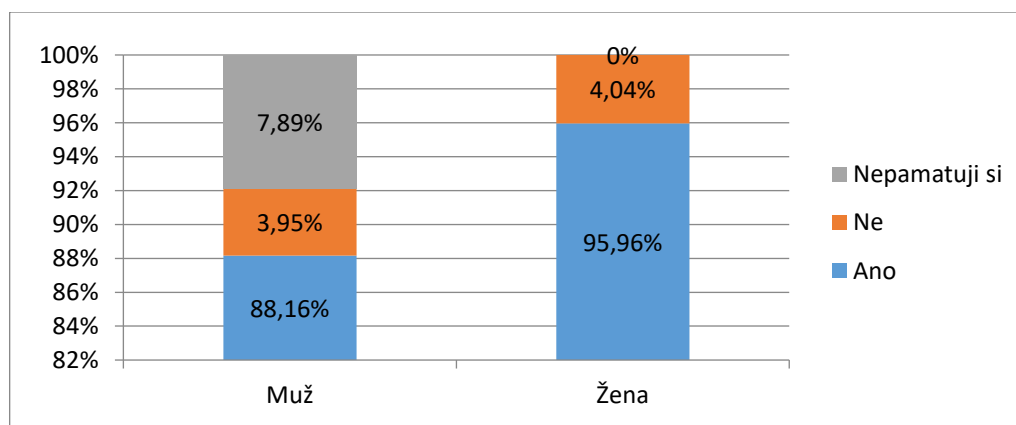
Tabulka 6 Zkušenosti v rámci sextingu.

	Poslal ti někdo fotku se sexuálním obsahem?	Vyhrožoval ti někdo, abys vytvořil/a a poslal/a svoji intimní fotku?	Vyhrožoval/a ti někdo, aby si natočil/a a zveřejnil/a intimní video?	Byl/a jsi nucen/a k pohlavnímu uspokojení přes webkameru?	Poslal ti někdo své video se sexuálním obsahem?	Byl/a jsi nucen/a k šíření či sledování dětské pornografie?
Jednou	43 (24,57%)	17 (9,71%)	9 (5,14%)	4 (2,28%)	33 (18,85%)	2 (1,14%)
Častokrát	46 (26,28%)	10 (5,72%)	1 (0,57%)	3 (1,14%)	20 (5,14%)	0 (0%)
Neustále	3 (1,71%)	1 (0,57%)	1 (0,57%)	1 (0,57%)	3 (1,71%)	2 (1,14%)
Nikdy	83 (47,42%)	147 (84%)	162 (92,57%)	167 (95,42%)	119 (68%)	169 (96,57%)

Komentář: Je velice pozitivní časté určení odpovědi, že se s jednáním týkajícího se sextingu, nikdy nesečkali. Z tabulky je však zřejmé, že se nejednalo o všechny žáky, kteří se nevhodnému jednání vyhnuli. Se sextingem se tedy někteří žáci setkali napřímou a ne jednou.

Otázka č. 11- Poslal ti někdo neznámý žádost o přátelství?

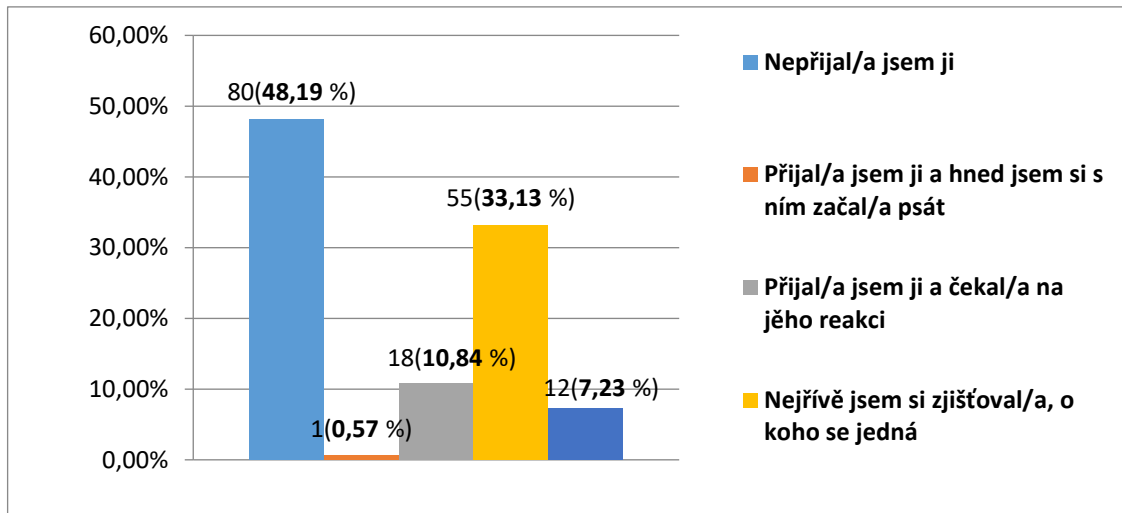
Graf 10 Žádosti o přátelství neznámých osob.

Komentář: Otázka plnila funkci filtrační, tedy pokud žák odpověděl, že mu nikdy nikdo neznámý neposlal žádost o přátelství, mohl vynechat otázku následující. Z grafu je znát, že k žádostem od cizích lidí dochází, a to v poměrně vysoké míře. Celkem 92,57 % z případů.

Otázka č. 12- Co jsi dělal/a, když ti někdo neznámý poslal žádost o přátelství?

Graf 11 Reakce na žádosti o přátelství neznámých osob.

Komentář: Celkem zodpovědělo 166 žáků a reakce obou pohlaví jsou dle odpovědí podobné dle získaných dat. Žáci většinou žádosti nepřijímají dle grafu, anebo si nejprve zjišťují, kdo je daná osoba. Najdou se i takoví, kteří žádost přijmou a čekají, co se bude dít.

Otázka č. 13- Udělal jsi někdy některou z těchto věcí?

Tabulka 7 Zkušenosti žáků s vybranými činy v rámci sextingu.

Odpovědi	Ano	Ne
Poslal/a jsi někdy někomu svoji fotku, na které se obnažuješ?	31 (17,71%)	144 (82,28%)
Používáš skype nebo jiné aplikace pro uskutečnění intimního videohovoru?	11 (6,28%)	164 (93,71%)
Poslal/a jsi někdy někomu své video, se sexuálním obsahem?	7 (4%)	166 (94,85%)
Máš na sociální síti fotky se sexuálním obsahem?	3 (1,71%)	172 (98,28%)

Komentář: Z tabulky je zřejmé, že u většiny případů žáci odpovídali záporně. Zde je potřeba brát v úvahu, zdali žáci přemýšlejí stejně v kontextu s otázkami, či si každý pod pojmy představuje jiná fakta. Také jestli žáci neprovozují sexting mezi sebou, s partnery či s cizími lidmi.

Otázka č. 14- Ohodnot' v tabulce činy dle důležitosti v rámci preventivních opatření vůči sextingu.

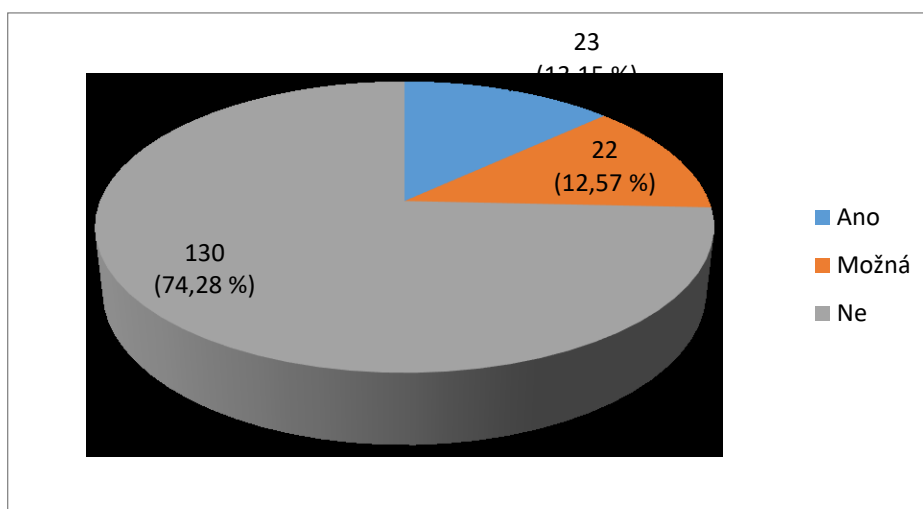
Tabulka 8 Potřebnost preventivních opatření vůči sextingu.

1-NEJMÉNĚ DŮLEŽITÉ, 5-NEJVÍCE DŮLEŽITÉ	1	2	3	4	5
Ochrana osobních údajů na sociální síti.	9 (5,14%)	5 (2,85%)	18 (10,28%)	37 (21,14%)	106 (60,57%)
Dostatečně silná heslová zabezpečení.	6 (3,43%)	12 (6,85%)	29 (16,57%)	44 (25,14%)	84 (48%)
Odmítnutí žádostí o přátelství neznámých osob.	12 (6,86%)	16 (9,14%)	45 (25,71%)	41 (23,43%)	61 (34,86%)
Ke každému účtu mít jedno specifické heslo.	11 (6,28%)	32 (18,28%)	43 (24,57%)	49 (28%)	40 (22,85%)
V případě setkání se s agresorem na sociální síti, nahlášení jeho účtu.	7 (4%)	2 (1,14%)	6 (3,43%)	40 (22,85%)	120 (68,57%)

Komentář: Většinu žáků odpovídajících na tuto otázku, se zdála preventivní opatření uvedené v tabulce vysoce důležité. Nejvíce se shodli na preventivním opatření ochrany osobních údajů na sociální síti a v případě setkání se s agresorem na sociální síti, nahlášení jeho účtu, a to v prvním případě 106 (60,57%) žáků a v druhém 120 (68,57%) žáků. Za důležité opatření považují ale i dostatečně silná heslová zabezpečení. Jako méně důležitá opatření již berou odmítnutí žádostí o přátelství neznámých osob a ke každému účtu mít jedno specifické heslo, které by se zrovna v rámci opatření velice hodilo.

Otázka č. 15- Zamezím odstraněním intimní fotografie či videa možnému šíření či zneužívání materiálu na sociálních sítích?

Graf 12 Zamezení šíření intimní fotografie či videa smazáním materiálu.

Komentář: Většina žáků určila, že odstraněním materiálu ze sociální sítě, nedojde k jeho naprostému zamezení šíření a agresor si jej může opět vyhledat.

Otázka č. 16- Označ odpovědi dle toho, jak bys postupoval/a, kdyby ti někdo vyhrožoval zveřejněním tvých obnažených fotek či intimních videí.

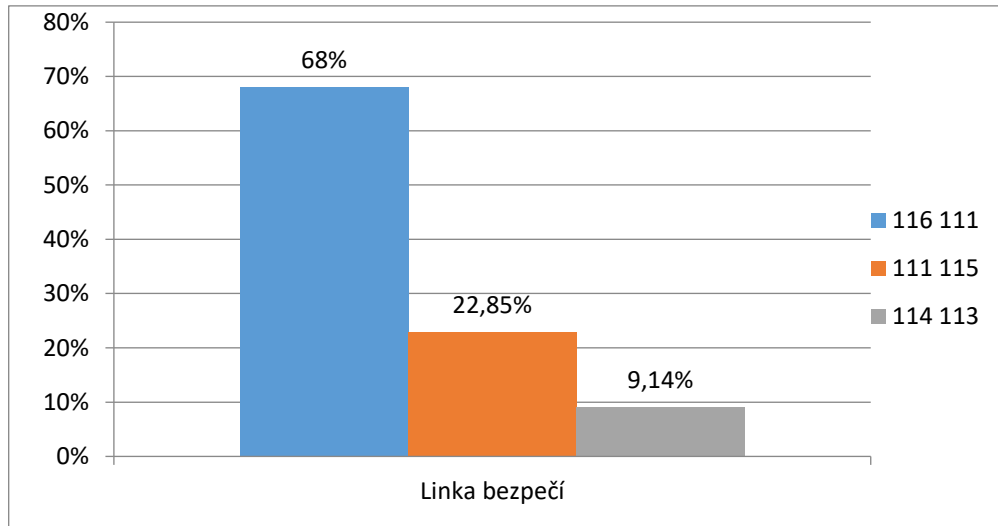
Tabulka 9 Jednotlivé kroky jednání při vyhrožování.

Možnosti žáků	1	2	3	4	5
Osobu, která mi vyhrožuje, bych oznámil/a	25 (14,28%)	16 (9,14%)	28 (16%)	32 (18,28%)	74 (42,28%)
Přestala bych sdílet své intimní fotografie či videa	96 (54,86%)	44 (25,14%)	18 (10,28%)	9 (5,14%)	12 (6,86%)
věřil/a bych se blízké osobě, rodině, učiteli	17 (9,71%)	38 (21,71%)	60 (34,28%)	44 (25,14%)	16 (9,14%)
Uchoval/a bych si celou komunikaci	18 (10,28%)	42 (24%)	40 (22,86%)	48 (27,43%)	27 (15,43%)
Vyděrači bych dal/a na vědomí, že pokud nepřestane, ohlásím ho jako agresora	23 (13,14%)	32 (18,28%)	33 (18,86%)	42 (24%)	45 (25,71%)

Komentář: Na prvním a druhém kroku se nejčastěji objevovalo, že *by žáci přestali sdílet své intimní fotografie či videa a celou komunikaci by si uchovali*. Jako třetí krok byla nejčastěji dáována možnost, že *by se osoba svěřila někomu blízkému*. Jako předposlední krok byla opět zařazena možnost *uchování si celé komunikace, anebo svěřit se někomu a jako poslední krok, tedy osobu, která mi vyhrožuje, bych nahlásil*, stejně tak i *vyděrači bych dal na vědomí, že pokud nepřestane, ohlásím jej jako agresora*. Tyto kroky by žáci přenechali až na poslední místo při postupování v případě ohrožení.

Otázka č. 17- Pod jakým telefonním číslem se můžeš v případě ohrožení obrátit na Linku bezpečí?

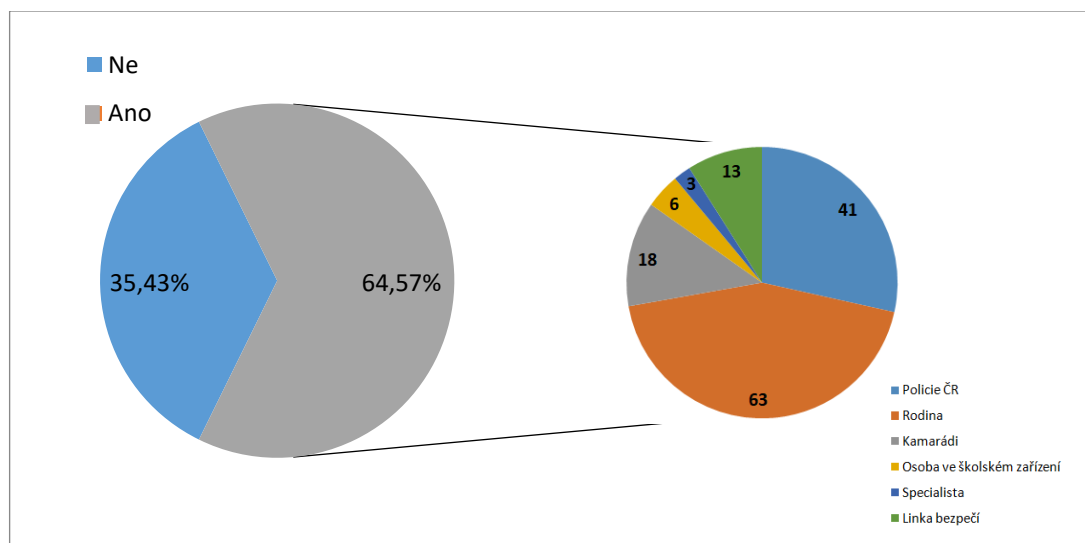
Graf 13 Číslo Linky bezpečí

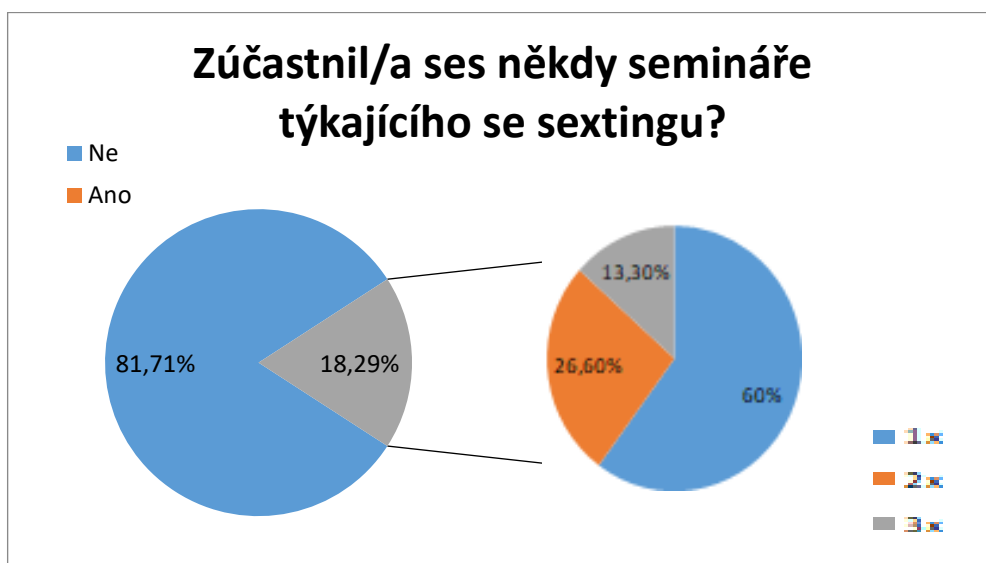
Komentář: Odpovídalo celkem 175 žáků a více než polovina věděla, že správné číslo Linky bezpečí je 116 111. Dalo by se tedy říci dle grafu, že by se většina žáků správně dovolala, jestliže by byla v ohrožení.

Otázka č. 18- Věděl/a bys, ke komu se v případě, že by ses stal/a obětí sextingu, obrátit?

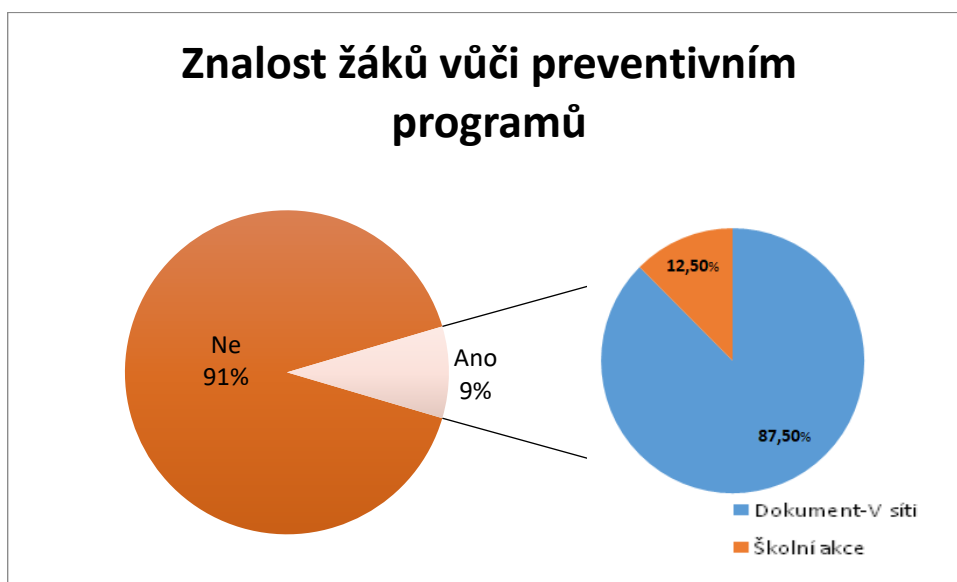
Graf 14 Možná útočiště v případě ohrožení sextingem.

Komentář: Z grafu je znát, že ne každému je jasné, ke komu se obrátit při ohrožení jejich bezpečí sextingem. Více než polovina z celkového počtu odpověděla pozitivně. Jako útočiště před jevem často zmiňovali rodinu, anebo Linku bezpečí.

Otázka č. 19- Zúčastnil/a ses někdy semináře týkajícího se sextingu?**Graf 15 Účasti na seminářích týkajících se sextingu.**

Komentář: 81,71% žáků se nikdy nezúčastnilo semináře týkajícího se sextingu, což je dost alarmující procento. Pouhých 18,29% už někdy zažilo seminář zaměřený na sexting.

Otázka č. 20- Znáš konkrétní preventivní programy či projekty, které pomáhají obětem sextingu a zároveň informují o určité problematice?**Graf 16 Informovanost ohledně preventivních programů či projektů**

Komentář: Co se týče této otázky, odpověděli téměř všichni, že žádné preventivní programy neznají a z výsledných dat bylo zjištěno, že kdyby nebyl natočen dokument V síti, účast na seminářích by se týkala pouhých 2 žáků.

10 INTERPRETACE ZÍSKANÝCH VÝSLEDKŮ

1. Dílčí otázka: Jak jsou žáci SOŠ a gymnázií seznámeni se sextingem?

Na vyvození závěru sloužili k této dílčí otázce položky z dotazníkového šetření pod čísly 3,4,6,7 a 8. V rámci 3 otázky, *jestli zaslechli někdy pojem sexting*, dle výsledků 78,86% zaslechlo. Další otázkou se zjišťovalo, *zdali by dokázali žáci popsat slovy, co pojem znamená* a až 45 žáků z celku 138 žáků, by pojem nedokázali vysvětlit, což je zhruba 1/3 odpovídajících na otázku. Pakliže sečteme žáky z předchozí otázky, kteří nevědí, co je sexting, dohromady 82 (46,86%) by pojem nevysvětlili a někteří jej ani neslyšeli. U následující otázky, *jaké je nejčastější místo, kde k sextingu dochází*, 55,32% by volilo sociální síť všeobecně, jedna žačka by volila všechny 3 možnosti. Na otázku, *zdali je sexting ukotven v zákoně*, odpovědělo 55,24%, že neví.

Závěr první dílčí otázky: Z výsledných položek bylo zjištěno, že i když jsou žáci na středních školách a danou problematiku by měli již znát, přesto se najdou někteří, co pojem nikdy nezaslechli, nebo jej neumí popsat. Další otázkou určili jako ohnisko sextingu sociální síť. Jedna žačka z dotazníku podotkla, že všechny tři možnosti jsou správné. Záleží pak, jak se nad otázkou osoba zamyslí. Je třeba poznamenat, že odpovědi u otázek 6 a 8 mohly být zkresleny v důsledku zapojení se žáků, kteří nevěděli, co je sexting. A co se týče sextingu a informovanosti v oblasti legislativy bylo zjištěno, že žákům zřejmě chybí určité poznatky o sextingu a to zrovna týkající se toho, jak se vůči sextingu bránit a jestli je to vůbec možné. Žáci sice mohou vědět, že jsou obtěžováni, ale zdali s tím někdo dokáže něco udělat je pro ně poměrně neprobádané téma.

2. Dílčí otázka: Existuje rozdílný pohled mezi žáky SOŠ a gymnázií na rizikovitost sextingu?

K této dílčí otázce sloužily položky zařazené v dotazníku jako otázky 7 a 9, které se přímo tázaly na názory žáků ohledně sextingu. Otázkou *jaké věkové rozmezí je nejvíce sextingem ohroženo*, 55% žáků určilo rozmezí 14-16 let. Položka devátá, tedy *jaký mají žáci názor na sexting*, přímo uváděla různé výroky, které měli žáci hodnotit. Zde se hodnocení často drželo na druhém a třetím místě výběru, spíše neutrálního neví, avšak je potřeba zmínit výrok, že *sdílení intimních materiálů je naprosto neškodné*, který až v 62,42% (98 žáků), byl ohodnocen, jako vůbec nesouhlasím a podobně tak i u výroku, *u obětí sextingu nedochází k páčání sebevražedných činů*, je u 86 žáků podstatný nesouhlas. Našly se v tabulce

výroky, které byly spíše podpořeny žáky, a to např. že *sexting je závažnější než klasické šikanování* 34,39% (54 žáků) a některé si byly procentuelně a hlavně protikladně velice blízko. V případě výroku, že *oběti si za ohrožení sextingem mohou samy*, žáci hodnotili, jako spíše souhlasím v 27,38% a spíše nesouhlasím v 37,54%, což je rozdíl pouhých pěti žáků.

Závěr druhé dílčí otázky: Otázka s č. 7 je považována za důležitou, jelikož žáci (hlavně 19 žáků 15 a 16 letí) určili věkové rozmezí, do kterého dokonce někteří spadají. Z výsledných dat by se dalo spekulovat, zdali žáci této věkové kategorie neurčili rozmezí kvůli vlastním zkušenostem, avšak další data z dotazníku těchto žáků tuto pravděpodobnost zamezují. Dle výroků z tabulky č. 9, jak již bylo zmíněno, u většiny žáků se hodnocení drželo spíše neutrálního nevím, anebo často křížkovali odpovědi, které obsahovaly spíše. Je tedy vidět, že se žáci převážně u spekulativních otázek snažili neodpovídat v okrajích stupnice. Oproti tomu u výroků, které mohou být určitými daty z výzkumů jasně podloženy jako př. u sebevražednosti, či u škodlivosti sdílení takových materiálů, by se dalo vyvodit, že se žáci v odpovědích shodovali. Rozdílný pohled mezi žáky lze avšak docela vyřadit, jelikož dle výsledných dat se odpovědi příliš nelišily. I když se našli mezi žáky jednotlivci, kteří vybočovali svými názory, těchto žáků bylo minimum. Není zde úplně stoprocentní, že by všichni žáci dané výroky z tabulky pochopili totožně. Nad tímto faktem je potřeba se zamyslet.

3. Dílčí otázka: Jaká je osobní zkušenost žáků SOŠ a gymnázií se sextingem?

Aby bylo zodpovězeno i na tuto dílčí otázku, vybíraly se odpovědi z položek s čísly 5, 10 a 11. U otázky *pátěkdý si se poprvé se sextingem setkal*, bylo nejčastěji uváděno prostřednictvím počítačů a ve školském zařízení, a to dohromady až v cca 68 %. 20 žáků však odpovědělo, že neví, nebo že se s pojmem nesetkali. U položky s č. 10 *setkal/a ses někdy s tímto jednáním*, 24,57% odpovědělo jednou a 26,28% častokrát na první otázku, jestli žákovi poslal někdo fotku se sexuálním obsahem a 84% žáků uvedlo, že jim nikdo nevyhrožoval s posláním intimní fotky, ale až 9,71% žákům se to jednou stalo. Následující položkou se zjišťoval počet žáků, kteří dostali *žádost o přátelství od neznámých osob*. Drtivě většinu, tedy 92,57% žáků, se tato situace již někdy stala.

Závěr třetí dílčí otázky: K prvotním setkáním tedy dochází často ve školském zařízení a prostřednictvím počítačů či notebooků. Je velice pozitivní, že zde hraje důležitou roli

školské zařízení, ale musíme si zde položit otázku, zdali se o sextingu dozvěděli žáci od pedagogů, či si o jevu vykládali žáci mezi sebou. Z dalších dat totiž vyplývá, že většina žáků se seminářů o preventivních programech ještě nikdy nezúčastnila, takže opět dle výsledků k prvotním setkáním došlo, a to až v 68%, ale neví se jistě, zdali se o sextingu pouze bavili, anebo jej provozovali, či byli oběťmi. Se sextingem dle výsledků více jak polovina určitou zkušenost má, ale není jisté v jaké míře a na to nám odpovídají data z desáté položky. Zde je možné vidět, že s vypsányi počiny v rámci sextingu nemá více jak polovina osob osobní zkušenost, nicméně najdou se někteří, co se sextingem musí neustále potýkat. Výslednými daty z následující otázky bylo potřeba poukázat na vysokou míru žádostí o přátelství neznámými lidmi. Bohužel pokud má osoba založený účet, stát se může každému, že o jedince projeví někdo neznámý zájem, a proto je potřeba být na pozoru při každé takové žádosti. Dle i předchozích výsledků je známo, že i když ne všichni žáci o sextingu již někdy slyšeli, většina pojem zná. Pak už jenom záleží, do jaké míry jsou se sextingem obeznámeni. Dle tabulky s č. 10 lze říct, že nadpolovina žáků o sextingu pouze slyšela, ale nebyla žádnou obětí a stejně tak nemají žádné osobní zkušenosti se sextingem. Osobní zkušenosti žáků středních škol tedy jsou nízké, avšak velká část se potýká s posíláním intimních videí a fotografií. Jestli se ale jedná o projev sexuality mezi žáky, či přímo o sexting není zcela jasné.

4. Dílčí otázka: Vykazují určité ohrožení sextingem žáci SOŠ a gymnázií?

Zde figurovaly otázky pod čísla 12, 13 a 14. Otázkou *jak bys reagoval, kdyby ti někdo neznámý poslal žádost*, 48,19% by žádost bez jakéhokoliv posouzení nepřijali. U další položky, měli žáci zaznačit, *jestli se někdy jednali v souladu s počiny*. Většina u každé otázky zodpověděla negativně, z toho 17,71% poslala svou intimní fotografii. Následující otázka, ve které měli hodnotit *preventivní počiny vůči sextingu* vypsané v tabulce, žáci vyhodnotili počiny jako vysoce důležité, méně pak důležité se jim jeví mít ke každému účtu specifické heslo a odmítnutí žádostí neznámých osob.

Závěr čtvrté otázky:

Na základě těchto odpovědí bylo zaznamenáno, že žáci nejsou nijak zvlášť ohroženi sextingem, jelikož na otázky odpovídali tak, že si uvědomují rizika sextingu. Je ale velice zajímavé, že by žádosti o přátelství neznámých osob nepřijímali, ale jako preventivní opatření odmítání takovýchto žádostí považují za nepřiliš důležité. Zřejmě tedy se jim zrovna

toto opatření nezdá jako závažná prevence vůči vzniku působení sextingu na osobu, třeba by se ale zamýšleli jinak v případě preventivních opatření vůči kyberšikaně jako celku.

5. Dílčí otázka: Jaká je informovanost v oblasti preventivních opatření vůči sextingu žáků SOŠ a gymnázií?

K této dílčí otázce zaměřené na informovanost v rámci preventivních opatření vůči sextingu, byly do dotazníku zařazeny položky s čísly 15, 17, 18, 19 a 20. Otázky byly sestaveny tak, aby co nejvíce zjišťovaly, na jaké je úrovni informovanost ohledně preventivních opatření žáků. Otázka s č. 15 se táže, *zda-li v případě odstranění intimní fotky či videa se zamezí jeho šíření na sociálních sítích*. 74,28% žáků odpovědělo, že k šíření může i po odstranění docházet a 13,15%, že díky počinu dojde k zamezení šíření. Dalších 68% žáků přiřadilo správné telefonní číslo Linky bezpečí a 64,57% ví, ke komu se v případě ohrožení sextingem obrátit. Nejčastěji uváděli jako bezpečné útočiště jejich rodinu, Policii ČR a kamarády. U posledních dvou položek *zúčastnil ses někdy semináře, či znáš určité preventivní programy v rámci sextingu*, byla ne, nejčastější odpověď u obou případů. U 19. položky až 81,71% a 20. 91 %.

Závěr páté dílčí otázky:

Odpovědi byly více než pozitivní u 15. otázky, stejně tak u kontaktu na Linku bezpečí, kdy více jak polovina odpověděla správné číslo a tím ukázala, že by v případě ohrožení věděla, kam zavolat. Bohužel poslední dvě otázky byly smutným faktem pro tento výzkum, že nedochází k častým preventivním programům či seminářům na toto téma pro žáky, nebo o ně žáci nejeví absolutně žádný zájem. Tyto preventivní programy by měly být zařazeny do škol hlavně proto, že žáky informují o této problematice a na co si dávat pozor, ale měly by být přístupné i široké veřejnosti a hlavně dobře zviditelněné. Nicméně i přesto, že se žáci těchto seminářů neúčastní, jsou poměrně dobře v rámci preventivních opatření informováni, takže by šlo odvodit, že prostřednictvím počítačů a jiných médií se o sextingu a prevenci dozvídají. Semináře by i tak neměly být upozadřovány, protože ne každý se vzdělává v tomto odvětví samostatně, ne každý žák má zájem o vzdělávání v tomto odvětví, anebo vůbec nemá ponětí, že takový jev existuje.

11 OVĚŘENÍ HYPOTÉZ

Proměnné jsou, tzn. vlastnosti, jež se ve výzkumu mění. Rozlišujeme je na nezávislé a závislé proměnné. Hypotéza musí vyjadřovat vztah mezi dvěma proměnnými a ty pak musí být měřitelné. Vztah mezi dvěma proměnnými vyjadřuje tedy v tomto případě pohlaví respondentů, které se rozděluje na chlapce a dívky. (Chráska, 2007, s. 17-18)

11.1.1 Dílčí otázka: Jak jsou žáci SOŠ a gymnázií seznámeni se sextingem?

- 1) **Věcná hypotéza** - Nižší úroveň znalostí o sextingu se vyskytuje více u chlapců než u dívek SOŠ a gymnázií ve Zlínském kraji.

H₀- Chlapci jsou stejně informováni o sextingu jako dívky SOŠ a gymnázií.

H_A-Chlapci vykazují nižší úroveň informovanosti o sextingu nežli dívky SOŠ a gymnázií.

Otázka č.3

K verifikaci věcné hypotézy, bylo použito testu nezávislosti chí-kvadrát pro kontingenční tabulku. Tyto data byla v tabulce rozdělena na dvě proměnné chlapci a dívky. V tabulce jsou uvedeny relativní a absolutní četnosti.

Tabulka 10 Zaslechl jsi někdy pojem sexting?

	ANO	ANO, ALE PŘESNĚ NEVÍM, CO POJEM ZNAMENÁ	NE	Σ
Dívky	51 (50,34)	32 (27,72)	16 (20,93)	99
Chlapci	38 (38,65)	17 (21,28)	21 (16,06)	76
Σ	89	49	37	175

Pro tuto kontingenční tabulku byla vypočítána hodnota testového kritéria chí-kvadrát $X^2=4,21$. Kritická hodnota testového kritéria chí-kvadrát pro 2 stupeň volnosti a hladinu významnosti 0,050 je 5,991. Hodnota je nižší nežli hladina významnosti. Data **nepodporují zamítnutí nulové hypotézy**, tedy výsledek testu prokázal, že chlapci vykazují stejnou míru znalostí o sextingu jako dívky SOŠ a gymnázií.

11.1.2 Dílčí otázka: Jaká je osobní zkušenost žáků SOŠ a gymnázií se sextingem?

- 2) **Věcná hypotéza-** Dívky mají více osobních zkušeností se sextingem nežli chlapci SOŠ a gymnázií ve Zlínském kraji.

H₀-Chlapci představují stejnou míru zkušeností se sextingem jako dívky SOŠ a gymnázií.

H_A-Dívky se setkávají se sextingem častěji nežli chlapci SOŠ a gymnázií.

Komentář: Pro tuto věcnou hypotézu byla pomocí testování Pearsonova Chí-kvadrátu ověřena každá jednotlivá otázka uvedená v tabulce s hlavní otázkou pro žáky, zdali se setkali někdy s danými typy jednání. Otázky byly ověřovány pomocí daného testovacího kritéria, kdy minimální očekávaná četnost musí být vyšší nežli 5. Tento požadavek nebyl splněn, tudíž k testování nemohlo dojít. Z výsledků tedy **nebyly zaznamenány žádné rozdíly mezi pohlavími**, nebo tak bezvýznamné, že nejsou průkazné. I přesto byly výsledky v určitých případech zcela podtrhující.

Otázka č. 10

Tabulka 11 Poslal ti někdo fotku se sexuálním obsahem?

Pohlaví	Nikdy	Jednou	Častokrát	Neustále	Celkem
Chlapci	52,6%	52,6%	52,6%	52,6%	100,0%
	1,3	-2,9	1,0	0,8	
Dívky	42,4%	33,3%	23,2%	1,0%	100,0%
	-1,3	2,9	-1,0	-0,8	
Celkem	46,9%	25,1%	26,3%	1,7%	100,0%

Komentář: Zde je minimální očekávaná četnost 1,30, což je menší nežli 5. Dle výsledných dat tedy nedošlo k potvrzení, že dívky mají více osobních zkušeností se sextingem, avšak bylo zjištěno, že ze zkoumaných žáků, je daleko méně chlapců, kteří obdrželi fotku jen jednou nežli dívek. Chlapci více odpovídali, že nikdy neobdrželi takovou fotografii, nebo zase častěji. V tomto případě byl rozdíl víceméně rovnoměrný.

H₀- Chlapci a dívky SOŠ a gymnázií ve Zlínském kraji mají stejné zkušenosti s vyhrožováním o vytvoření a poslání intimní fotografie.

H_A-Dívky mají více zkušeností s vyhrožováním o vytvoření a poslání intimní fotografie, nežli chlapci SOŠ a gymnázií ve Zlínském kraji.

Tabulka 12 Vyhrožoval ti někdo, abys vytvořil/a a poslal/a svoji intimní fotku?

Pohlaví	Nikdy	Jednou	Častokrát	Neustále	Celkem
Chlapci	94,7%	94,7%	94,7%	94,7%	94,7%
	3,4	-2,3	-2,2	-0,9	
Dívky	75,8%	14,1%	9,1%	1,0%	100,0%
	-3,4	2,3	2,2	0,9	
Celkem	84,0%	9,7%	5,7%	0,6%	100,0%

Komentář: A. 3 buňky (37,5%) očekávaly počet menší nežli 5. Minimální očekávaná četnost je avšak **43**. Zde se jednalo o nejvýznamnější nálezy v rámci ověřování hypotéz. Bylo z výsledných dat zjištěno, že drtivě většině chlapců nikdy nebylo vyhrožováno. Udívek jen 76%. Odpověď „neustále“ nemá téměř žádné zastoupení, což je povzbudivé. V tomto případě tedy je mezi pohlavími rozdíl, avšak není zcela stoprocentní.

11.1.3 Dílčí otázka: Vykazují určité ohrožení sextingem žáci SOŠ a gymnázií?

3) **Věcná hypotéza-** Ohrožení sextingem vykazují spíše dívky nežli chlapci SOŠ a gymnázií ve Zlínském kraji.

4H₀-Chlapci vykazují stejnou míru ohrožení sextingem jako dívky SOŠ a gymnázií.

4H_A- Dívky vykazují větší úroveň ohrožení sextingem nežli chlapci SOŠ a gymnázií.

Komentář: I v tomto případě bylo tabulkou prostřednictvím Pearsonova chí-kvadrát testu prokázáno, že mezi dvěma pohlavími nejsou žádné rozdíly, tudíž si **nemůžeme dovolit odmítnout nulovou hypotézu**. U všech případů vyšel očekávaný počet buněk nižší, nežli bylo požadováno. Nicméně i z této tabulky vzešly zajímavá data, která je potřeba zmínit.

Otázka č. 13**Tabulka 13** Používáš skype nebo jiné aplikace pro uskutečnění intimního videohovoru?

Pohlaví	Ne	Ano	Celkem
Chlapci	89,5%	10,5%	100,0%
	-2,0	2,0	
Dívky	97,0%	3,0%	100,0%
	2,0	-2,0	
Celkem	93,7%	6,3%	100,0%

Komentář: Minimální očekávaná četnost je $4,78 < 5$. Z těchto dat vyplývá, že z odpovídajících žáků je o trochu více chlapců, kteří používají skype pro sexuální videochat, nežli dívek.

Tabulka 14 Poslal/a jsi někdy někomu své video se sexuálním obsahem?

Pohlaví	Ne	Ano	Celkem
Chlapci	92,1%	7,9%	100,0%
	-2,3	2,3	
Dívky	99,0%	1,0%	100,0%
	2,3	-2,3	
Celkem	96,0%	4,0%	100,0%

Komentář: Minimální očekávaná četnost je $3,04 < 5$. Z tabulky je zcela jasné, že drtivá většina dívek nikdy neposlala své intimní video. U chlapců jen většina nikdy neposlala své video se sexuálním obsahem.

Tabulka 15 Máš na sociálních sítích fotky se sexuálním obsahem?

Pohlaví	Ne	Ano	Celkem
Chlapci	96,1%	3,9%	100,0%
	-2,0	2,0	
Dívky	100,0%	0,0%	100,0%
	2,0	-2,0	
Celkem	98,3%	1,7%	100,0%

Komentář: Minimální očekávaná četnost je $1,30 < 5$. Dle výsledků žádná dívka nepřiznala fotku sexuální povahy na svých sociálních sítích a chlapců jen pár.

11.1.4 Dílčí otázka: Jaká je informovanost v oblasti preventivních opatření vůči sextingu žáků SOŠ a gymnázií?

- 4) **Věcná hypotéza-** Ohledně preventivních opatření jsou dívky kvalitněji informovány nežli chlapci SOŠ a gymnázií ve Zlínském kraji.

H₀- Chlapci značí stejnou míru znalostí preventivních opatření vůči sextingu jako dívky SOŠ a gymnázií.

H_A-Chlapci vykazují nižší úroveň znalostí preventivních opatření proti sextingu nežli dívky SOŠ a gymnázií.

Otázka č. 15

Tabulka 16 Zamezí se odstraněním intimní fotografie či videa možnému šíření či zneužívání materiálu na sociálních sítích?

	Ano	Možná	Ne	Σ
Dívky	15 (8,57%)	14 (8%)	70 (40%)	99 (56,57%)
Chlapci	8 (4,57%)	8 (4,57%)	60 (34,28%)	76 (43,42%)
Σ	23 (13,15%)	22 (12,57%)	130 (74,28%)	175 (100%)

Komentář: Zde byla vypočítána hodnota testového kritéria chí-kvadrát $X^2= 1,52$. Stupeň volnosti je 2 a hladina významnosti 0,05 je 5,991. Naše hodnota je nižší nežli 5,991, tudíž **nemůžeme odmítnout nulovou hypotézu**. Z výsledných dat tedy chlapci značí stejnou míru znalostí preventivních opatření vůči sextingu jako dívky SOŠ a gymnázií ve Zlínském kraji.

12 DISKUZE

Na základě zjištěných dat z dotazníkového šetření můžeme konstatovat, že se neprokázaly žádné výrazné rozdíly v jednání vůči sextingu mezi pohlavími žáků středních škol. Je potřeba podotknout, že do výzkumu se zapojilo 175 žáků, což je poměrně malý vzorek respondentů. Pokud by došlo k testování s větším množstvím žáků, výsledky by mohly být odlišné, avšak z důvodu nepříliš velikého zájmu žáků vyplňovat elektronický dotazník, výsledný počet byl dostačující a k testování mohlo dojít. Dotazníkového šetření se zúčastnil poměrně vyrovnaný poměr dívek a chlapců, což bylo vhodné k ověřování daných hypotéz.

Bylo zjištěno, že chlapci více u otázky, zdali obdrželi někdy intimní fotografii, odpovídali nikdy, nebo častěji oproti většině dívek, které nejčastěji uváděly jednou. Až 24% dívek se ocitlo v situaci, kdy jim někdo vyhrožoval, aby vytvořily a poslaly svou intimní fotografii, u chlapců k vyhrožování v drtivé většině nedochází. Naproti tomu je o trochu více chlapců, kteří používají videochat nebo skype k uspokojování sexuálních tužeb, stejně tak drtivá většina dívek neposlala své intimní video. Chlapců pouhá většina. Celých 100 % dívek uvedlo, že nemají na sociálních sítích zveřejněnou fotku se sexuální povahou, avšak chlapců jen pár.

Jako doporučení pro praxi by bylo vhodné vytvořit navazující výzkum, který by se plně soustředil na osobní zkušenosti se sextingem, nejlépe zprostředkovat dotazník nový. Z odpovědí totiž vyvstala určitá data, avšak některá by bylo potřeba více rozvést, např. není zde zcela jasné, že by chlapci byli více ohroženi sextingem na základě sdílení intimních fotek na sociálních sítích, i když někteří tyto fotky přiznali. Chlapci si mohli pod pojmem „fotografie se sexuálním kontextem“ představit př. předvádění se v plavkách, místo úplné nahotě. Také pokud by se výzkumník potřeboval soustředit na rozdíly v jednáních v rámci sextingu, určitě by bylo vhodné vytvořit výzkum na základě výsledných dat z otázky, ze které vzešlo, že se dívky častěji potýkají s vyhrožováním, aby vytvořily a poslaly svou fotku se sexuálním obsahem. Pro další výzkumy by bylo dobré se tomuto tématu více věnovat, či se zaměřit zrovna na tento fakt.

Většina žáků pojem již někdy zaslechla, ale až skoro polovina z dotazovaných by pojem nevysvětlila. Je poměrně alarmující, že žáci středních škol neví, co je sexting, i když dle dat z výzkumné zprávy (Kopecký, Szotkowski, 2017) neustále mezi dětmi sexting roste. Je nutné se nad problematikou více pozastavovat.

Díky analýze byly zmíněny názory na sexting a i osobní zkušenosti se sextingem. Názory žáků se víceméně shodovaly, i když se jich pár odlišovalo od ostatních. Je zajímavostí, že žáci dle dat nemají ze seminářů či preventivních programů informace o tom, jaká věková skupina patří mezi ty více ohrožené a i přesto spíše uváděli nižší věk. Názor znamená, že má osoba o něčem určité mínění či představu a samozřejmě se může představa lišit. Záleží pak, jaké podněty na osobu působí. Proto je důležitý zdroj informací a jako takový by měl být uváděn školský systém.

Žáci by měli mít o sextingu informace zcela podložené výzkumnými šetřeními, hlavně by se měli věnovat sextingu podrobně a ne pouze v rámci mnohdy fiktivních sdílených článků na internetu. Není zde určen zdroj jejich informací, jakmile odpověděli záporně na semináře a preventivní programy, maximálně kdy se s pojmem setkali poprvé, což mohli žáci chápat opět jinak, než jak je položeno, i když je otázka zcela jasná. Někteří žáci se dozvěděli o sextingu prostřednictvím masmédií. Velikou propagaci si vytvořil projekt E-Bezpečí, ze kterého vzešel dokument V síti. Díky dokumentu se mohli žáci o sextingu více dozvědět. Dokument V síti není zcela bezchybný, ale je skvělou představou pro populaci o tom, co všechno kyberšikana obsahuje a na co si dávat pozor v kyberprostoru. Proto pokud nejsou semináře, či preventivní programy ve školním vzdělávacím zařízení vytvořeny tak, aby se plně věnovaly této problematice, žákům by měly být nabízeny i mimoškolní preventivní programy. Zřejmě dle dat ale na středních školách nebývají do výuky tyto semináře zařazeny, anebo jsou, avšak žáci si je nepamatují. To jsou ale pouhé dohady. Do seminářů by pedagogové měli zvát zkušené odborníky pro tuto oblast, aby mohli zodpovědět na jakékoliv otázky. Jako praktický výstup této bakalářské práce by se mohlo jednat min. o navrhnutí brožur pro žáky, které by obsahovaly základní informace o sextingu, jaká by měla být prevence vůči jevu, na co si dát pozor, když se člověk pohybuje v kyberprostoru a ke komu se obrátit v případě ohrožení.

ZÁVĚR

Bakalářská práce se zabírala sextingem a jaký mají vůči této oblasti žáci středních odborných škol a gymnázií postoj. V teoretické části byly shrnuty poznatky o kyberšikaně a sextingu z různých úhlů pohledů od autorů Hollé, Vašutové, Chromého atd. Byly zde popsány rizika, prevence a typologie sextingu.

Praktická část práce se snažila o zodpovězení na otázku: „Jaký mají žáci názor a zkušenosti ohledně jevu sextingu a do jaké míry jsou informováni vůči této problematice?“ Dále se stanovilo i dalších 5 dílčích otázek, na které byly nalezeny odpovědi na základě analýzy dat.

Výzkumným cílem bakalářské práce bylo zjištění názorů, informovanosti o sextingu a jeho prevenci a osobních zkušeností. Vedlejším cílem pak bylo utvoření hypotéz na základě toho, zdali mezi pohlavími je rozdílné jednání v rámci sextingu.

Pokud bychom objektivně shrnuli výsledky analýzy výzkumu za pomoci dotazníkového šetření, můžeme konstatovat, že žáci středních škol jsou málo informováni o sextingu a jeho působení. Chybí jim hlubší obeznámenost s jevem. Žácní mladšího věku mají podobné názory jako starší žáci na sexting. Napřič nízké informovanosti i v rámci preventivních opatření se chovají žáci obezřetně vůči sextingu v kybersvětě. Většina žáků středních škol nemá zkušenosti s preventivními programy zaměřenými na sexting ve školním zařízení, ani mimo školu. Dále bylo ověřeno pomocí testů, že mezi pohlavími nejsou zaznamenány žádné, nebo jenom menší rozdíly v jednání vzhledem k sextingu. I když bylo zjištěno, že nejsou významné rozdíly mezi pohlavími, z ověřování vyvstaly důležité poznatky.

Bakalářská práce, hlavně výsledky výzkumu mohou být prospěšné pro další výzkumná šetření zaměřující se na odhalení faktů týkajících se sextingu a mladistvých osob. Další navazující šetření by pak mohly zaměřit pozornost na otázky, zaměřující se na rozdíly mezi pohlavími o sextingu, nad kterými lze spekulovat. Celkově motivuje a doporučuje nastavení informovanosti vůči sextingu k většímu zájmu o tuto problematiku. Poukazuje tedy, že je potřeba více sexting a jeho rizika propagovat, takže jako návrh podává tvorbu brožur pro žáky, ale i pro veřejnou populaci. V souhrnu lze apelovat na školská zařízení, aby dbaly na preventivní programy, týkající se oblasti sextingu a jeho preventivních opatření.

SEZNAM POUŽITÉ LITERATURY

KNIHY

- 1) HOLLÁ, Katarína. *Sexting a kyberšikana*. Bratislava: Iris, 2016. ISBN 978-80-8153-061-6.
- 2) HOLLÁ, Katarína. *Kyberšikana*. Bratislava: Iris, 2013. ISBN 978-80-8153-011-1.
- 3) VAŠUTOVÁ, Maria, ed. *Proměny šikany ve světě nových médií*. Ostrava: Filozofická fakulta Ostravské univerzity, 2010. ISBN 978-80-7368-858-5.
- 4) PASCALINE, Lorentz, SMAHEL, David, METYKOVA, Monika, WRIGHT, Michelle. *Living in the digital age*. Brno: Masarykova univerzita, 2015. ISBN 978-80-210-7810-9.
- 5) BEŇO, Pavel. *Šarmantní násilníci*. Praha: Portál, 2015. ISBN 978-80-262-0938-6.
- 6) CHROMÝ, Jakub. *Kriminalita páchaná na mládeži: aktuální jevy a nova právní úprava v České republice*. Praha: Linde, 2010. ISBN 978-80-7201-825-3.
- 7) WINSTON, Robert M. L. *Dospívání: spolu to zvládneme: obrazový průvodce základy biologie, sexuologie a psychologie*. Přeložila Jiřina STÁRKOVÁ. Praha: Slovart, [2018]. ISBN 978-80-7529-604-7.
- 8) BURDOVÁ, Eva a Jan TRAXLER. *Bezpečně na internetu*. Praha: Středočeský kraj ve spolupráci se Vzdělávacím institutem Středočeského kraje (VISK), 2014. ISBN 978-80-904864-9-2.
- 9) ČERNÁ, Alena. *Kyberšikana: průvodce novým fenoménem*. Praha: Grada, 2013. Psyché (Grada). ISBN 978-80-247-4577-0.
- 10) GILES, David. *Psychologie médií*. Praha: Grada, 2012. Z pohledu psychologie. ISBN 978-80-247-3921-2.
- 11) MARTÍNEK, Zdeněk. *Agresivita a kriminalita školní mládeže. 2., aktualizované a rozšířené vydání*. Praha: Grada, 2015. Pedagogika (Grada). ISBN 978-80-247-5309-6.
- 12) ROGERS, Vanessa. *Kyberšikana: pracovní materiály pro učitele a žáky i studenty*. Praha: Portál, 2011. ISBN 978-80-7367-984-2.
- 13) CHRÁSKA, Miroslav. *Metody pedagogického výzkumu: základy kvantitativního výzkumu*. Praha: Grada, 2007. Pedagogika (Grada). ISBN 978-80-247-1369-4.

INTERNETOVÉ ZDROJE

- 1) FIALOVÁ, Eva. *Stop Kybernásilí: Právní prostředky ochrany před kyberšikanou v České Republice* [online]. Praha, 2015 [cit. 2020-03-20]. Dostupné z: https://aa.ecn.cz/img_upload/8b47a03bf445e4c3031ce326c68558ae/kybers-780-ikana-analy-769-za-popularizac-780-ni-769-ef_edit.pdf
- 2) ŠMAHAJ, Jan. *Kyberšikana jako společenský problém* [online]. Olomouc, 2014 [cit. 2020-03-23]. Dostupné z: https://www.researchgate.net/publication/269389900_Kybersikana_jako_spolecensky_problem_Cyberbullying_as_a_social_problem kyberšikana jako společenský problém
- 3) KOPECKÝ, Kamil a René SZOTKOWSKI. *Projekt E-bezpečí* [online]. Olomouc, 2017 [cit. 2020-03-21]. Dostupné z: <https://www.e-bezpeci.cz/index.php/tiskove-zpravy/1246-vyzkum-sexting-2017>
- 4) KREJČÍ, Veronika. *Kyberšikana: Kybernetická šikana* [online]. Olomouc, 2010 [cit. 2020-03-20]. ISBN 978-80-254-7791-5. Dostupné z: <file:///C:/Users/dkdddddkk/Downloads/Kybersikana%20-%20studie.pdf>

VÝZKUMNÉ ZPRÁVY

- 1) KOPECKÝ, Kamil a René SZOTKOWSKI. *Sexting a rizikové seznamování českých dětí v kyberprostoru* [online]. Olomouc, 2017 [cit. 2020-03-06]. Dostupné z: https://www.researchgate.net/publication/317561565_Sexting_a_rizikove_seznamovani_ceskych_deti_v_kyberprostoru_2017. Výzkumná práce. Univerzita Palackého.

ELEKTRONICKÝ ČLÁNEK

- 1) Pedagogická fakulta Univerzity Palackého. *Téměř každé šesté dítě sdílí své intimní fotografie a videa. Nezdráhají se ani videochatů nebo osobních schůzek s cizími lidmi* [online]. 2017 [cit. 2020-04-13]. ISSN 2571-1679. Dostupné z: <https://www.e-bezpeci.cz/index.php/tiskove-zpravy/1246-vyzkum-sexting-2017>
- 2) Internetem bezpečně. *Kyberšikana* [online]. Karlovy Vary, 2018 [cit. 2020-03-20]. ISSN 2571-3736. Dostupné z: <https://www.internetembezpecne.cz/internetem-bezpecne/rizika-online-komunikace/kybersikana/>

ELEKTRONICKÝ PŘÍSPĚVEK

- 1) Plzeňský kraj. *Kyberšikana-manuál pro učitele* [online]. [cit. 2020-03-07]. Dostupné z: https://www.kpbi.cz/prilohy/92_kyberikana_-_manul_pro_uitele.pdf

SEZNAM POUŽITÝCH SYMBOLŮ A ZKRATEK

aj.	A jiné
Např.	Například
Tj.	Takzvaně
Atd.	A tak dále
Popř.	Popřípadě
Σ	Suma
%	Procento
S.	Strana
Č.	Číslo
§	Paragraf
H_0	Nulová hypotéza
H_A	Alternativní hypotéza
MŠMT	Ministerstvo školství, mládeže a tělovýchovy
R.	rok

SEZNAM GRAFŮ

Graf 1 Důvody pro sdílení intimního materiálu, výzkum r. 2017	34
Graf 2 Počet vyřazených dotazníků	44
Graf 3 Čas vyplňování dotazníku	44
Graf 4 Věk respondentů	46
Graf 5 Obeznamení se s pojmem sexting.....	47
Graf 6 Prvotní setkání s pojmem sexting.....	48
Graf 7 Nejčastější místo, kde k sextingu dochází.....	49
Graf 8 Názor týkající se věkového rozmezí a ohrožení sextingem.	49
Graf 9 Sexting a zákon.	50
Graf 10 Žádosti o přátelství neznámých osob.....	51
Graf 11 Reakce na žádosti o přátelství neznámých osob.	52
Graf 12 Zamezení šíření intimní fotografie či videa smazáním materiálu.	53
Graf 13 Číslo Linky bezpečí.....	55
Graf 14 Možná útočiště v případě ohrožení sextingem.	55
Graf 15 Účasti na seminářích týkajících se sextingu.	56
Graf 16 Informovanost ohledně preventivních programů či projektů	56

SEZNAM OBRÁZKŮ

Obrázek 1 Třístupňový model intervence a prevence kyberšikany.....	28
--	----

SEZNAM TABULEK

Tabulka 1 Základní pravidla při řešení kyberšikany	27
Tabulka 2 Pohlaví respondentů	45
Tabulka 3 Věk respondentů.....	46
Tabulka 4 Defínice žáků.....	47
Tabulka 5 Názory na sexting.....	50
Tabulka 6 Zkušenosti v rámci sextingu.....	51
Tabulka 7 Zkušenosti žáků s vybranými činy v rámci sextingu.	52
Tabulka 8 Potřebnost preventivních opatření vůči sextingu.	53
Tabulka 9 Jednotlivé kroky jednání při vyhrožování.	54
Tabulka 10 Zaslchl jsi někdy pojem sexting?.....	61
Tabulka 11 Poslal ti někdo fotku se sexuálním obsahem?	62
Tabulka 12 Vyhrožoval ti někdo, abys vytvořil/a a poslal/a svoji intimní fotku?	62
Tabulka 13 Používáš skype nebo jiné aplikace pro uskutečnění intimního videohovoru?	64
Tabulka 14 Poslal/a jsi někdy někomu své video se sexuálním obsahem?	64
Tabulka 15 Mášna sociální síti fotky se sexuálním obsahem?	64
Tabulka 16 Zamezí se odstraněním intimní fotografie či videa možnému šíření či zneužívání materiálu na sociálních sítích?	65

SEZNAM PŘÍLOH

PŘÍLOHA P I: DOTAZNÍK

PRILOHA PII: ELEKTRONICKÝ DOTAZNÍK

PŘÍLOHA P I: DOTAZNÍK

Dotazník

Sexting pohledem žáků středních odborných škol a gymnázií ve Zlínském kraji

Milí žáci, jsem studentkou III. Ročníku oboru sociální pedagogika na Univerzitě Tomáše Bati ve Zlíně a ráda bych vás požádala o vyplnění dotazníku, který je určen pro žáky SOŠ a gymnázií ve Zlínském kraji.

Dotazník je zcela anonymní. Poprosím o přesné a pravdivé vyplnění tohoto dotazníku, ve kterém správnou odpověď zakřížkujete. Děkuji vám za váš čas a ochotu.

Hana Šantavá

1. Pohlaví:
    - a) Muž
    - b) Žena

  2. Věk: .....

  3. Zaslchl/a jsi někdy pojem sexting? (Pokud ne, jdi na otázku č. 10)
    - a) Ano
    - b) Ano, ale přesně nevím, co pojem znamená
    - c) Ne

  4. Dovedl/a bys vysvětlit vlastními slovy, co sexting znamená?
.....
.....

  5. Kdy si se setkal/a poprvé s pojmem sexting?
    - a) Doma
    - b) Ve škole
    - c) V televizi
    - d) V počítači
    - e) Ještě jsem se nesetkal/a
    - f) Jiné: .....

  6. Jaké je dle tebe nejčastější místo, kde k sextingu dochází?
    - a) Sociální sítě
    - b) Mobilní telefony
    - c) Komunikační prostředky na internetu (Messenger, IG aj.)
    - d) Jiné (doplň):.....
-

7. V jakém věku dle tebe nejčastěji dochází k ohrožení sextingem?

- a) 10-13 let
- b) 14-16 let
- c) 17-20 let
- d) 21-65 let
- e) Starší 65 let
- f) Jiné.....

8. Je dle tebe sexting ukotven v zákoně?

- a) Ano
- b) Ne
- c) Nevím

9. Jaký je tvůj názor na sexting? (Zakřížkuj možnost odpovědi v daném sloupci)

	Vůbec nesouhlasím	Spíše nesouhlasím	Nevím	Spíše souhlasím	Naprosto souhlasím
Sexting je závažnější než klasické šikanování.					
Je jednodušší utéct z ohrožení sextingem než z šikanování v reálném světě.					
Sdílení intimních materiálů je naprosto neškodné.					
Oběti si za ohrožení sextingem mohou samy.					
U oběti sextingu nedochází k páchání sebevražedných činů.					

10. Setkal/a ses někdy s tímto jednáním? U každé možnosti zakřížkuj, kolikrát k události došlo.

	Nikdy	Jednou	Častokrát	Neustále
Poslal ti někdo fotku se sexuálním obsahem?				
Vyhrožoval tě někdo, abys vytvořil/a a poslal/a svoji intimní fotku?				
Vyhrožoval ti někdo, aby si natočil/a a zveřejnil/a intimní video?				

Byl/a jsi nucen/a k pohlavnímu uspokojování přes webkameru?				
Poslal ti někdo své video se sexuálním obsahem?				
Byl/a jsi nucen/a k šíření či sledování dětské pornografie?				

11. Poslal ti někdo neznámý žádost o přátelství? (Pokud ne, přejdi na otázku č. 13)

- a) Ano
- b) Ne
- c) Nepamatuji si

12. Co jsi dělal/a, když ti někdo neznámý poslal žádost o přátelství?

- a) Nepřijal/a jsem ji
- b) Přijal/a jsem ji a hned jsem si s ním začal/a psát
- c) Přijal/a jsem ji a čekala jsem na jeho reakci
- d) Nejdříve jsem si zjišťoval/a, o koho se jedná
- e) Před tím, než jsem si ho/ji přidal/a, napsal/a jsem mu zprávu, odkud mě zná

13. Udělal jsi někdy některou z těchto věcí? (U každé možnosti zakřížkuj odpověď.)

	ANO	NE
Poslal/a jsi někdy někomu svoji fotku, na které se obnažuješ?		
Používáš skype nebo jiné aplikace pro uskutečnění intimního videohovoru?		
Poslal/a jsi někdy někomu své video se sexuálním obsahem?		
Máš na sociální síti své fotky se sexuálním kontextem?		

14. Ohodnot v tabulce činy dle důležitosti v rámci preventivních opatření vůči sextingu. (1-nejméně důležité, 5-nejdůležitější)

	1	2	3	4	5
Ochrana osobních údajů na sociální síti.					
Dostatečně silná heslová zabezpečení.					
Odmítnutí žádosti o přátelství neznámých osob.					
Ke každému účtu mít jedno specifické heslo.					
V případě setkání se s agresorem na sociální síti, nahlášení jeho účtu.					

15. Zamezím odstraněním intimní fotografie či videa možnému šíření či zneužívání materiálu na sociálních sítích?

- a) **Ano. Pokud si materiál odstraním ze sociální sítě, není zde možnost, jak ho získat zpět.**
- b) **Možná zamezím šíření intimních fotek, ale nejsem si jistý/á, že ke sdílení již nikdy nedojde.**
- c) **Ne. Jestliže jsem materiál sdílela, nemám zaručenou jistotu, že obrázek nebude využit proti mně znova.**

16. Označ odpovědi dle toho, jak bys postupoval/a, kdyby ti někdo vyhrožoval zveřejněním tvých obnažených fotek či intimních videí. (1- první krok, 5-poslední krok)

- __ osobu, která mi vyhrožuje, bych ohlásil/a
- __ přestal/a bych sdílet své intimní fotografie či videa
- __ svěřil/a bych se blízké osobě, rodině, učiteli
- __ uschoval/a bych si celou komunikaci
- __ vyděrači bych dal/a na vědomí, že pokud nepřestane, ohlásím ho jako agresora

17. Pod jakým telefonním číslem se můžeš v případě ohrožení obrátit na Linku bezpečí?
- a) 116 111
  - b) 111 115
  - c) 114 113
18. Věděl/a bys, ke komu se v případě, že by ses stal/a obětí sextingu, obrátit? (Pokud ano, uveď příklad)
- a) **Ano:** .....
  - b) **Ne**
19. Zúčastnil/a ses někdy semináře týkajícího se sextingu? (Pokud ano, napiš, kolikrát ses zúčastnil/a)
- a) **Ano:** .....
  - b) **Ne**
20. Znáš konkrétní preventivní programy či projekty, které pomáhají obětem sextingu a zároveň informují o určité problematice? Pokud ano, jaké?
- a) **Ano:** .....
  - b) **Ne**

Děkuji za tvůj čas a ochotu pro vyplnění mého dotazníku.

PŘÍLOHA PII: ELEKTRONICKÝ DOTAZNÍK

1. Pohlaví*

Vyberte jednu odpověď

Muž

Žena

2. Věk:*

Napište jedno nebo více slov...

500

3. Jaký druh střední školy navštěvuješ?*

Vyberte jednu odpověď

Střední odborná škola

Gymnázium

4. Zaslchl/a jsi někdy pojem sexting? (Pokud ne, jdi na otázku č.10)*

Vyberte jednu odpověď

Ano

Ano, ale přesně nevím, co pojem znamená

Ne

5. Dovedl/a bys vysvětlit vlastními slovy, co sexting znamená?

Napište jedno nebo více slov...

500

6. Kdy si se setkal/a poprvé s pojmem sexting?

Vyberte jednu odpověď

Doma

Ve škole

V televizi

V počítači

Ještě jsem se nesetkal/a

Jiná...

7. Jaké je dle tebe nejčastější místo, kde k sextingu dochází?

Vyberte jednu odpověď

Sociální sítě

Mobilní telefony

Komunikační prostředky na internetu (Messenger, IG aj.)

Jiná...

8. V jakém věku dle tebe nejčastěji dochází k ohrožení sextingem?

Vyberte jednu odpověď

10-13 let

14-16 let

17-20 let

21-65 let

starší 65 let

Jiná...

9. Je dle tebe sexting ukotven v zákoně?

Vyberte jednu odpověď

Ano

Ne

Nevím

10. Jaký je tvůj názor na sexting?

Vyberte jednu odpověď v každém řádku

	Vůbec nesouhlasím	Spíše nesouhlasím	Nevím	Spíše souhlasím	Naprostou souhlasím
Sexting je závažnější než klasické šikánování.	☐	☐	☐	☐	☐
Je jednodušší utéct z ohrožení sextingem než z šikánování v reálném světě.	☐	☐	☐	☐	☐
Sdílení intimních materiálů je naprosto neškodné.	☐	☐	☐	☐	☐
Oběti si za ohrožení sextingem mohou samy.	☐	☐	☐	☐	☐
U obětí sextingu nedochází k páčání sebevražedných činů.	☐	☐	☐	☐	☐

11. Setkal/a ses někdy s tímto jednáním?*

Vyberte jednu odpověď v každém řádku

	Nikdy	Jednou	Častokrát	Neustále
Poslal ti někdo fotku se sexuálním obsahem?	☐	☐	☐	☐
Vyhrožoval ti někdo, abys vytvořil/a a poslal/a svoji intimní fotku?	☐	☐	☐	☐
Vyhrožoval ti někdo, aby si natočil/a a zveřejnil/a intimní video?	☐	☐	☐	☐
Byl/a jsi nucen/a k pohlavnímu uspokojování přes webkameru?	☐	☐	☐	☐
Poslal ti někdo své video se sexuálním obsahem?	☐	☐	☐	☐
Byl/a jsi nucen/a k šíření či sledování dětské pornografie?	☐	☐	☐	☐

12. Poslal ti někdo neznámý žádost o přátelství? (Pokud ne, přejdi na otázku č. 13)*

Vyberte jednu odpověď

Ano

Ne

Nepamatuji si

13. Co jsi dělal/a, když ti někdo neznámý poslal žádost o přátelství?

Vyberte jednu odpověď

Nepřijal/a jsem ji

Přijal/a jsem ji a hned jsem si s ním začal/a psát

Přijal/a jsem ji a čekala jsem na jeho reakci

Nejdříve jsem si zjišťoval/a, o koho se jedná

Před tím, než jsem si ho/ji přidal/a, napsal/a jsem mu zprávu, odkud mě zná

14. Udělal/a jsi někdy některou z těchto věcí?*

Vyberte jednu odpověď v každém řádku

	Ano	Ne
Poslal/a jsi někdy někomu svoji fotku, na které se obnažuješ?	☐	☐
Používáš skype nebo jiné aplikace pro uskutečnění intimního videohovoru?	☐	☐
Poslal/a jsi někdy někomu své video, se sexuálním obsahem?	☐	☐
Máš na sociální síti své fotky se sexuálním obsahem?	☐	☐

15. Ohodnoť v tabulce činy dle důležitosti v rámci preventivních opatření vůči sextingu. (1- nejméně důležité, 5- nejdůležitější)*

Vyberte jednu odpověď v každém řádku

	1	2	3	4	5
Ochrana osobních údajů na sociální síti.	☐	☐	☐	☐	☐
Dostatečně silná heslová zabezpečení.	☐	☐	☐	☐	☐
Odmítnutí žádostí o přátelství neznámých osob.	☐	☐	☐	☐	☐
Ke každému účtu mít jedno specifické heslo.	☐	☐	☐	☐	☐
V případě setkání se s agresorem na sociální síti, nahlášení jeho účtu.	☐	☐	☐	☐	☐

16. Zamezím odstraněním intimní fotografie či videa možnému šíření či zneužívání materiálu na sociálních sítích?*

Vyberte jednu odpověď

Ano. Pokud si materiál odstráním ze sociální sítě, není zde možnost, jak ho získat zpět.

Možná zamezím šíření intimních fotek, ale nejsem si jistý/á, že ke sdílení již nikdy nedojde.

Ne. Jestliže jsem materiál sdílela, nemám zaručenou jistotu, že obrázek nebude využit proti mně znova.

17. Seřaď odpovědi dle toho, jak bys postupoval/a, kdyby ti někdo vyhrožoval zveřejněním tvých obnažených fotek či intimních videí?*

Změňte pořadí položek dle svých preferencí (1. - první krok, 5.- poslední krok)

1. osobu, která mi vyhrožuje, bych oznámil/a

2. přestal/a bych sdílet své intimní fotografie či videa

3. svěřil/a bych se blízké osobě, rodině, učitel

4. uschoval/a bych si celou komunikaci

5. vyděrači bych dal/a na vědomí, že pokud nepřestane, ohlásím ho jako agresora

18. Pod jakým telefonním číslem se můžeš v případě ohrožení obrátit na Linku bezpečí?*

Vyberte jednu odpověď

116 111

111 115

114 113

19. Věděl/a bys, ke komu se v případě, že by ses stal/a obětí sextingu, obrátit? (Pokud ano, uveď příklad)*

Vyberte jednu odpověď

Ano:

Ne

20. Zúčastnil/a ses někdy semináře týkajícího se sextingu? (Pokud ano, napiš, kolikrát ses zúčastnil/a)*

Vyberte jednu odpověď

Ano:

Ne

21. Znáš konkrétní preventivní programy či projekty, které pomáhají obětem sextingu a zároveň informují o určité problematice? Pokud ano, jaké?*

Vyberte jednu odpověď

Ano:

Ne